

Naročnina mesečno 25 Din, za izuzemstvo 40 Din - redijska izdaja celoletno 96 Din, za izuzemstvo 120 Din

SCLOVENEK

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 - nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljke in dneva po prazniku

Lažni patriotizem

»Povsod živi množica takšnih patriotov, ki s pomočjo patriotizma opravljajo svoje posle. (Masaryk v najnovejši knjigi Emila Ludwiga »Duch a čin« - Rozmluva s Masarykem.)

V tako mladi državi, kakor je naša Jugoslavija, ki se zanjo resnični patriotje celo preveč bojijo, misleč, da ni sprico zunanjih viharjev še dovolj globoko pognala korenin, je očitek pomanjkanja patriotizma ali kar nepatriotičnosti kaj udobno orožje proti političnemu nasprotniku. To orožje je lahko tudi zelo učinkovito, ako ne daš nasprotniku možnosti, da se brani.

Toda z blestečim geslom jugoslovanskega nacionalizma, to je s svojim monopolom na patriotizem, je mogla jugoslovanska nacionalna stranka slepiti množice našega naroda samo, dokler se niso pokazali sadovi njenega dela. In če bi naše ljudstvo ne bilo poznalo njenih voditeljev že iz svobodnih političnih bojev in svobodnega političnega udejstvovanja, bi se mu odprle oči ob pogledu na sadove štiriletnega samovoljnega šarjenja gosposke iz JNS, ki se mu zdrave ljudske sile, ki poganjajo iz korenin, niso mogle upreti ali vsaj deloma paralizirati njenega razdiralnega dela na političnem, gospodarskem in kulturnem področju.

Čigavo delo je ta indiferentnost za važna narodna vprašanja, ki pogosto režejo v blaginjo vsega naroda in države, to usihanje kritičnega duha, to fatalistično sprejemanje vsega, kar pride od zgoraj, kakor da je bakšiš, ki pade z mize in ga svobodni državljani ne sme kritično preceiniti? Zakaj tako pojema med narodom zaupanje v pravico? Povsem naravno, ako jo je narod toliko let zamaškal pri gospodi iz JNS, ki je dajala ritem vsemu javnemu življenju. Kdor ubija pravni čut, ubija tudi državljansko zavest, in ta gotovo ni patriot, pa naj to dela v imenu patriotizma. Kdor ne pusti ljudstva do besede, da lahko sodočuje pri reševanju javnih vprašanj, ga odbija od države in vzgaja v njem brezbržnost in brezskrbno zavest, da bodo že drugi vse prav ukrenili; vse bo prišlo samo po sebi. Tako si tudi ljudstvo kaj rado osvoji politiko prekrizanih rok, kakor je neki član Jevtičeve vlade pravilno označil gospodarsko politiko vlad JNS.

Učinkni gospodarski in kulturne politike JNS so preveč otipljivi, preveč jih čutimo vsi na lastni koži, da bi bilo treba na dolgo o njih govoriti. Kolikor ni bilo gospodarstvo prepričano svobodni igri v smislu kapitalističnih načel, so odločevali gospodarsko močnejši sloji. Mamon se vedno laže uveljavlja kakor volja šibkejših, bodisi kmetov ali delavcev, še posebno, ako ni dana možnost, da se združijo v strumnih organizacijah. O jasni gospodarski in socialni politiki, ki bo gledala v bodočnost, pod vladavino JNS sploh ne moremo govoriti. To je bilo nesmotrno krpcanje in zadelavanje trenutnih razpok, ki so nastajale na zastareli barki. Nujno smo morali zaiti v gospodarski kaos, iz katerega bo danes toliko težje izvleči naše gospodarstvo, ker ga je noter zapeljala prečudna politika kapitalističnih vodil, prekrizanih rok in poskušane etatizma, ki v naši premladi birokraciji ni mogel najti potrebne opore.

Stranka, ki si je prisvojila monopol na patriotizem, ki jo je g. Uzunović proglasil še pred kratkim za »edini instrument notranje in zunanje politike« in ki pušča za seboj po večletnem gospodarjenju takšne razvaline na vseh področjih javnega življenja, je resničnemu patriotizmu, pravi jugoslovanski misli silno škodovala. Zakaj nikjer ne uspeva prava domovinska ljubezen tako kakor na vrtu politično, gospodarsko in socialno ter kulturno urejene države, v kateri vidi državljani jamstvo za mirno in varno življenje njega samega in družine ter njegovega podjetja. Zadovoljen državljan je tudi najboljši vojak! Zidati je treba od spodaj navzgor, državo moramo graditi na zalogovstvu posameznika in družbe, in ne postavljamo je na pesek lepo donečih rečenic, ki so slučajno v modil!

»Prošlost smo pustili za seboj.« je nedavno dejal g. Jevtič; »mi moramo gledati v bodočnost.« Prav zato, ker nam je pri srcu bodočnost našega naroda in Jugoslavije, smo se te dni večkrat ozrli nazaj, da bi z vsjo ostrino razčlenili politiko JNS in bi z razkritjem njenih usodnih napak obenem tudi pokazali pravo pot v bodočnost. Z razpustom narodne skupščine, ki je bila pač »ok JNS, in z razpisom novih volitev, je vlada dala znamenje, da je politike JNS in tudi mož, ki so zanjo odgovorni, konec. Pogled nazaj bo volivcem odprl oči v bodočnost.

Sadovi politike JNS nas ne moreje presenetiti, ako le malo pomislimo, kakšen program si je stranka začrtala in iz kolikšnih vetrov so se začeli vanjo politiki. Vse te moze najrazličnejših nazorov in najrazličnejše politične prošlosti je družila ena sama vez, to je vez jugoslovanske skupnosti. To je bilo vendar premalo, to je bilo praznavp odveč! Kje pa je tedaj obstojala resna politična skupina ki je računala na uveljavljenje svojih idej in ki bi zanikala jugoslovansko skupnost? Mar so politične skupine, ki so bile potisnjene v opozicijo, zanikale Jugoslavijo? Prav radi tega je bilo našim javnim interesom in tudi ugledu naše države v svetu škodljivo, da je vladajoča JNS skušala opoziciji pritisniti na čelo žig odnadenštva. Vse resne politične skupine so odločno so ohranile ter notranjo in zunanjo okrepitve Jugoslavije; zato je bilo to poudarjanje v programu JNS povsem odvišno. Temeljno vprašanje, to je os, okoli katere se je vselej in se še danes suče vsa politika, vsa politična umetnost ne samo pri nas, ampak v vsaki državi, je pač to: Kako naj se kaka država, vrhovna varuhinja vseh državljanov, ohrani in okreplja. Da se mora ohraniti, je vsakomur jasno, da mora rasti in se okrepljati, istotako, in med jugoslovani v tem oziru nikoli in nikdar ni bilo nobenega

Nova italijanska kolonijalna pustolovščina v Afriki?

... da vzamejo Abesiniji svobodo

Italija je že spravila mnogo vojaštva v Afriko in novi transporti odhajajo - Abesinci so pripravljeni na obupen odpor

Rim, 12. febr. b. Delna mobilizacija, ki jo je izvršila Italija od 5. do 11. februarja, je izzvala v vseh državah precejšnje vznemirjenje. Poleg mobilizacije dveh divizij so poklicani pod orožje tudi rezervisti letnika 1911 ter rezervni častniki in podčastniki raznih kategorij tehničnih čet, ki so odslužile svoj rok v l. 1910, 1912 in 1913. Mobilizacija, tako se uradno zatrjuje, je bila izvršena vsled opreznosti in zaščite meje italijanske kolonijalne področja v Afriki. Za pomiritev jav-

nosti se v uradnem poročilu poudarja, da mobilizirani rezervisti zaenkrat ne bodo poslani v vzhodno Afriko, temveč bodo le v domovini zamenjali aktivne vojaške enote, ki so bile postopoma odpremljene v Eritrejo že v teku lanskega leta. V uradnih krogih se trdi, da smatra italijanska vlada vse storjene ukrepe kot obrambo, energično pa bo nastopila diplomatskim potom pri abesinski vladi, tako, da se samotani položaj po možnosti uredi na miren način.

Letala že na potu v Afriko

V Tripolis je v začetku tega tedna odletelo v Eritrejo čez Kairo nekaj skupin italijanskih vojni letal. Med njimi so bila tudi težka bombna letala, ki jih je Italija poslala na abesinsko mejo za vsak slučaj. Ta letala so letela čez egiptsko področje, ker je pred kratkim stopila v veljavo italijansko-britanska konvencija o ureditvi letalskega prometa, ki je bila podpisana ravno pred dvema mesecema. Na podlagi te konvencije je dala tudi egiptska vlada svoj pristanek, da smejo preletavati italijanska letala čez njeno področje. Seveda pa velja to le za potniška in trgovska letala, ki vozijo na progi čez Egipt in britanski Sudan. Jasno pa je, da nihče ne more kontrolirati, če letijo v zraku vojaška ali pa potniška letala, ker se ta letala na egiptskem področju ne spuščajo, temveč letijo dalje.

mohodom mimo zastave bo moral poveljujoči častnik poljubiti italijansko zastavo.

Razburjenje na Japonskem

Tokio, 12. februarja. AA. Italijanske vojaške priprave v Abesiniji so zbudile največjo pozornost japonskega tiska. V japonskih političnih krogih prav nič ne skrivajo svojih simpatij za Abesinijo. Italijanske politike v poslednjem času na Japonskem ne morejo razumeti. Nejasno stališče Italije do Japonske zastran Rusije in Italijanske politike v Evropi, pravijo japonski listi, ne moreta najti odobravanja v japonskih političnih krogih.

V Angliji: „Sodelovanje med Francijo, Italijo in - Anglijo

London, 12. februarja. b. V londonskih političnih krogih vlada glede na spor med Italijo in Abesinijo še vedno precejšen optimizem ter se splošno smatra mobilizacija dveh italijanskih divizij le kot pritisk na abesinsko vlado, da da zadostneje Italiji ter da uredi sporna vprašanja na miren način. Poudarja se, da ni izključeno, da bo tudi sedaj prišlo do izraza angleško-francosko-italijanskega sodelovanja, ki se je ugodno izkazalo že ob priliki saarskega plebiscita kakor tudi pri odstranitvi spora, ki je nastal med Jugoslavijo in Madjarsko vsled atentata v Marseilles. Ženevski dopisniki sicer poročajo, da ni izključeno, da se bo sklicala izredna seja Sveta Zveze narodov. Vsekakor pa je Velika Britanija sklenila, da v tem vprašanju interverira, ker končno spor med Abesinijo in Italijo le ni čisto italijanska zadeva, temveč imata v njem svoje interese Velika Britanija in Francija.

Ultimata še ni bilo

Na pristojnem mestu izjavljajo, da je netočno vest, da bi bila italijanska vlada poslala Abesiniji ultimatum. Res je le, da je italijanski poslanik v Addis-Abebi dobil nalogo, da naj protestira zaradi obmejnega incidenta 29. januarja, kakor je svoječasno protestiral zaradi incidenta pri Gondarju (17. novembra 1934) in pri Ualuali (5. decembra 1934).

80.000 Abesincev čaka Italijane

Tukajšnji listi poročajo po informacijah iz Londona, da ima tudi intervencija angleškega poslanika v Addis Abebi le malo izgledov v uspeh. Abesinski cesar je prejel z miroljubnimi težnjami, toda radikalni elementi mu onemogočajo, da bi se v neposrednih pogajanjih med abesinsko in italijansko vlado rešil neprijeten spor. Če intervencija italijanskega poslanika ne bo imela uspeha, bo italijanska vlada, kakor se uradno zatrjuje, prisiljena, da stori energične ukrepe proti Abesiniji. Po istih poročilih so se abesinske čete utaborile pri Gerlogubiju na področju, ki je oddaljeno le nekaj kilometrov od Adduha, kjer so montirale tudi radio-postajo. Abesinske čete so se utaborile na 400 km dolgem pasu ob reki Tughatan vse do Harara. Na tej bojni črti čaka okoli 80.000 abesinskih vojakov, ki so vsak trenutek pripravljeni žrtvovati svoje življenje za domovino.

V tukajšnjih dobro poučenih krogih se trdi, da so navodila, ki jih je dala italijanska vlada svojemu poslaniku v Addis Abebi, da se rešijo spori, ki so nastali med obema državama vsled zadnjih prestopkov na meji, zelo energična. Italijanska vlada zahteva, da abesinske oblasti storijo ostre ukrepe proti rušilem miru, ki iz abesinskega področja vpadajo na področje italijanske Eritreje. Kar tiče pogajanj, ki jih je zahtevala svoječasno abesinska vlada glede določitve, komu pripada cona pri Ualuali, poudarja italijanska vlada, da so to cono italijanske čete zasedle že pred dvema leti ter da so v njej italijanske čete zgradile močne utrdbe in si postavile radio postajo. Zaradi tega se čudi italijanska vlada, da je Abesinija šele sedaj prišla ugovarjati, da pripada to področje njej.

Poliubiti italijansko zastavo ...

Danes je italijanska vlada poslala v Addis Abebo prvo ostro diplomatsko noto, ki je sicer zelo ostra, toda še ni ultimatum. V tej noti zahteva italijanska vlada, da ji Abesinija plača veliko denarno odškodnino in da mora italijansko zastavo pozdraviti abesinska častna četa. Pred mi-

50 letnica prodiranja v Abesinijo

Italija je 5. februarja 1885 zasedla Eritrejo ob Rdečem morju

Italija je začela svoj pohod proti Abesiniji pred 50 leti. Ravno dne 5. februarja 1885 je zasedla na afriški obali Rdečega morja malo ribiško mestce Massaua in s tem položila prvi kamen k svoji kolonijalni zgradbi. Massaua je prirodno pristanišče za Abesinijo in izhodišče tudi za gornji Sudan. Ko je Italija imela v posesti to postojanko, se je pojavila naenkrat močna struja, da je treba zavojevanje Abesinije nadaljevati, medtem ko je druga struja zahtevala, naj se napravi konec akcij, ki ne more biti kaj drugega kot dragocena pustolovščina. Crispi, ki sam ni bil navdušen za abesinske avanture, je slednjič le pristal na to, da se pohod nadaljuje. Postal je v Abesinijo vojsko, močno 30.000 mož, a je moral doživeti, da so jo armade abesinskega cesarja dne 1. marca 1896 pri Adui popolnoma razbile. Od taktar so Italijani postali previdni. V notranjost Abesinije niso več šli. Toda zasedati so začeli na desno in na levo od Massue rdečemosrsko obalo ter istoako južno obalo Somalije, kjer so si že leta 1889 podvržili prve neodvisne sultanate. 1905 je italijanska vlada uradno proglasila Somalijo in Eritrejo za kolonije. Od taktar naprej se je italijanska vlada posvetila zamisli, da bi do Abesinije prodira od severa dol, začeni s Tripolisom in Cirenajko na sredozemski obali ter prodirajoč dalje proti jugu. 1911 je Italija zavojevala Tripolis in Cirenajko, toda prav za prav ju je vojaško popolnoma zasedla šele leta 1931.

Za Italijo rdečemosrsko kolonija Eritreja ni bila

od nobene koristi, ker je požrla ogromne vsote denarja, od sebe pa ničesar dala. Tistih pol milijona prebivalcev je bilo treba vedno z uvozom prehraniti. Toda pri Abesincih samih se je pojavila nacionalistična struja, ki zahteva povratek Eritreje k abesinskemu cesarstvu. Zaradi tega je zadnje čase Italija klub ogromnim, a jalovim žrtvam začela zopet utrjevati to postojanko.

Somalija zna z velikimi denarnimi investicijami postati rodovitna kolonija. Pridelovanje pavo je zelo napredovalo in obeta še večje uspehe. Toda tudi tukaj se je vzbudil abesinski nacionalizem, ki je zaustavil pot italijanskim prodiranjem v notranjost dežele.

Pri zadnjem francosko-italijanskem sporazumu je padla odločitev tudi glede Abesinije. Medtem ko so od leta 1906 dalje evropske veleisle čuvali nad Abesinijo, je to jamstvo sedaj padlo in Italija je dobila proste roke, tako od Anglije kakor tudi od Francije, da »si zavaruje svoje interese v Abesiniji, to ke pravi, da jo po potrebi in, če bo mogla, zasede.

Vojaška moč Abesinije

Neznani so podatki o vojaški moči abesinskega cesarja. L toliko je znano, da je sednji cesar Selasie posvetil svojo največjo skrb organizaciji armade, ker je pravilno predvidel, da bo prišlo do spopada z grabežljivo Italijo. Poklical je v deželo razna vojaška odposlanstva, ki so abesinsko vojsko vezbala in organizirala. Že dolga leta se nahajajo v Abesiniji močna odposlanstva belgijskega, norveškega in angleškega generalnega štaba, ki so se mu zadnje čase pridružili še generalstabi častniki japonske vojske. Danes lahko postavi cesar Selasie dobro organizirano vojsko 100.000 moderno opremljenih mož s 3.000 strojnimi in kakimi 500 topovi. Tudi bombna letala se nahajajo že v Addis Abebi, kar za deželo, ki meri 1.120.400 kvadratnih kilometrov (štrikrat več kot Jugoslavija) in šteje 11 milijonov prebivalcev, še ni veliko, a vendar že upoštevano vredno, ako primerjamo sedanjo vojsko z ono, ki je pred 50 leti namatila Italijane. Poleg tega je brez dvoma, da bi abesinska vojska v primeru, da res izbruhnejo sovražnosti, takoj narasla, ker razpolaga Abesinija s tajnimi zalogami orožja, ki si jih je zadnja leta nabavila s pomočjo najmočnejšega prijatelja - Japonske. Pred dvema letoma je abesinski zunanji minister sklenil z Japonsko neke pogodbe, za vsebino katerih bomo izvedeli šele, kadar bo Italija hotela napasti to pomosno, skozi stoletja svobodno cesarstvo sredi Afrike.

Baje obstoja namen, da bo Italija od Zveze narodov zahtevala mandat nad Abesinijo. Če se temu ne bo podvržla prostovoljno, boče Italija svoj cilj doseči z nasiljem. Anglija in Francija pa sta se baje zavezali, da bi v primeru spopada pomagali prevažati orožje. Zveza narodov, čije članice sta tako Italija in Abesinija, pa bo brez moči gledala, kako se bo abesinski narod boril za svojo svobodo.

V Parizu: „Ukrep za preplašitev ...“

Pariz, 12. februarja. AA. Havar poroča: Listi izražajo prepričanje, da je in ostane mobilizacija dveh italijanskih divizij samo ukrep za preplašitev. Vsi listi izražajo željo, naj bi Abesinija poskrbela, da se napravi konec obmejnemu incidentom in da se spor na miroljubnem način uredi. Razumljivo je, pravi »Petit Parisien«, da bi nadaljevanje teh incidentov moglo škodovati ugledu Italije, zato je hotel Mussolini napraviti naglo in energično gesto, podobno na svoj način brennerski gesti, to je, da je Italija pripravljena tudi na vojaško odpravo, da uveljavi svoje pravice. Vzlic temu pa upamo, da se bo napetost dala ob pravem času kanalizirati na pot miroljubne ureditve spora.

Denarja ni

Rimski dopisnik »Matina« pa doznava, da je posodbi vojaških izvedencev pač malo verjetno, da bi se letos mogla izvršiti prava vojaška odprava. Finančne zapreke se zdí, da so še tehtnejši pomislek zoper takšno odpravo kakor vojaške težave.

Italija pošle 250.000 mož

Rim, 12. februarja. c. Italijanska vlada vodi vse priprave glede ekspedicije proti Abesiniji zelo tajno in previdno. Na zunanje se hoče dokazati, da gre samo za to, da reši Italija svoj prestiz v vzhodni Afriki. V resnici pa gre za to, da Italija izrabi nejasno stališče velesil in pri tem navideznem zavlačevanju pridobi čim več na času. Italiji nikakor ne gre samo za to, da reši svoj prestiz in svoj kolonijalni položaj v Afriki samo z navadnimi diplomatskimi pogajanjmi. To se najbolj vidi iz tega, da se je danes popoldne ob 4 seetal vrhovni italijanski vojni svet v poslopju generalnega štaba vseh italijanskih vojni sil. Na tej seji vojnega sveta je bilo sklenjeno, da je treba v najkrajšem času poslati v Eritrejo 275.000 mož. Italijanski generalni štab je

prepričan, da bi to število zadostovalo za kazenski pohod nad Addis Abebo.

Vsi zastopniki tujih velesil so se danes zopet zglasili v italijanskem zunanjem ministrstvu in zahtevali pojasnil glede priprav na abesinski meji. Italijansko zunanje ministrstvo jim je izjavilo, da ponavljajo isto, kar je sročil izjavilo angleškemu veleposlaniku, siru Rricu Drummondu. Temu je bilo izjavljeno, da izvaja Italija samo preventivne ukrepe in da se v vsem drži sklepov ženevskega sporazuma, s katerimi je bila abesinska zahteva po takojšnjem razpravljanju pred Svetom Zveze narodov stavljena z dnevnega reda.

Glavna odločitev o nadaljnjem postopanju proti Abesiniji pa bo padla najbrž šele 14. februarja, ko se v Rimu sestane veliki fašistični svet, ki kot vrhovni organ fašistične stranke vodi vso italijansko politiko. Ta bo istočasno sprejel sklep o stališču Italije napram londonskemu sporazumu in obenem izdelal vse načrte, kako si »misli« ekspanzijo Italije v vzhodni Afriki.

vprašanja. Zato mora odgovoriti v svoji politiki vsaka politična stranka, ki bi si nadela na svoj prapor samo geslo »živo država«, toliko prej pa stranka, ki bi za »o geslo skrila kake druge interese.

Nov blok

skandinavskih in baltskih držav

Stockholm, 12. febr. c. 14. februarja se sestane v Stockholmu velika gospodarska konferenca skandinavskih in baltskih držav. Ta konferenca ima za cilj, ustvariti močen gospodarski blok na severu Evrope. Te konference se udeležijo Danska, Švedska, Norveška, Finska, Estonka, Latvija in Litva. Poleg gospodarskih problemov se bodo obravnavali tudi ostali politični problemi, ki so na inevnem redu, in ni izključeno, da bo diplomacija vseh teh držav izrabila priliko, da ustvari temelje za močan politični blok, ki naj vzdrži ravnotežje na severu Evrope proti vzhodu in proti zapadu.

Berlin, 12. febr. c. Danes so se na berlinski univerzi vršile velike demonstracije proti Litvi. Teh demonstracij se ni udeleževalo samo dijaštvo, ampak so tudi profesorji dali duška svojemu patriotičnemu razpoloženju. Manifestacije so se vršile samo v notranjih prostorih univerze, tako da policija ni imela nič dela.

Čudna zahteva Nemčije:

Plebiscit v Avstriji?

Samo pod tem pogojem pristopi Nemčija v podonavski pakt

Dunaj, 12. febr. c. V krogih zunanega ministrstva vlada prepričanje, da bo nemška vlada v svojem odgovoru na povabilo, naj se pridruži podonavskemu paktu o nevmešavanju, ki ga priporočata Italija in Francija, napravila veliko ujetnost. V zunanjem ministrstvu imajo na razpolago namreč vesti, da hoče Nemčija sicer prijaviti svoj vstop v ta pakt o nevmešavanju, toda pod izrecnim pogojem: da se mora namreč v Avstriji izvršiti ljudski glasovanje proti ali za sedanji režim, proti ali za narodnosocialistično gibanje. Odkar je Nemčija v Posaarju dobila tako veliko zadoščenje, se hoče sedaj vreti na to, da zahteva povsod odločitve s pomočjo ljudskih glasovanj. Kako naj se obveže, pravi nemška vlada, da bom štela avstrijsko neodvisnost in da se ne bom nikdar vmešavala v notranje zadeve Avstrije, če pa z gotovostjo vem, da me kliče velika večina avstrijskega ljudstva samega, naj se vmešavam. Če bo pa avstrijsko ljudstvo v svobodnem glasovanju pod mednarodnim nadzorstvom povedalo, da ne mara k Nemčiji da odklanja narodni socializem, potem se bom jaz, Nemčija, rada obvezala za vse čase, da se v avstrijska vprašanja ne bom vmešavala in da bom neodvisnost te države z vsemi silami podpirala.

da je potreben, ne pa na željo ali na zapoved kakšne tuje vlade. Kako more Nemčija misliti, da bodo evropske sile njeno zahtevo vzele za resno! Nemčija še ne bo poveljevala v Avstriji.

Vsi ti pakti in sporazumi, o katerih je zadnje čase odmevala vsa Evropa, se torej vedno bolj oddaljujejo v sivo bodočnost.

Nemški odgovor - osoren

Berlin, 12. febr. b. Tukajšnji dopisnik »United Press« pričakuje, da bo še tokom tega tedna Nemčija odgovorila na angleško-francoske predloge. Po teh informacijah bo Nemčija v načelu sprejela idejo vzhodnega pakta, odklonila pa bo vsako vojno jamstvo. Nemčija bo tudi odklonila vsako garancijo za neodvisnost Avstrije, izjavila pa bo svoje pripravljenost, da sodeluje v konzultativnem paktu. Dalje bo Nemčija sprejela v načelu skidenlet letalskega Lokarna, istočasno pa bo izjavila, da za sedaj še ne more sodelovati na razorožitveni konferenci.

Krvava obletnica na Dunaju

Dunaj, 12. februarja. b. Ob obletnici socialno-demokratske vstaje, ki je izbruhnila 12. februarja 1934, so se danes po vseh cerkvah vršile maše za dušnice za žrtvami vstaje. Mlajši komunistični elementi so skušali že večerj povzročiti nerede, tako na Dunaju kakor tudi v pokrajini. Tako je policija snoči v Kaltenleutgebenu pri Dunaju in na Leopoldbergu odkrila tajna zborovanja komunistične mladine. V prvem mestu je aretirala 160, v drugem pa 120 komunistov, ki so prav za prav še otroci, med katerimi pa je tudi mnogo izozemcev. Aretirani mladeniči so bili danes po večini izpuščeni na svobodo, le kakih 10 je policija pridržala v zaporih.

Volitev v Angliji ne bo

London, 12. februarja. b. Popolnoma nepričakovano je vlada zmagala pri drugem čitanju načrta o indijski ustavi. Delavska stranka je izročila protipredloge, ki so bili zavrnjeni s 404 proti 163 glasovom. Proti zakonskemu predlogu niso glasovali samo laburisti, temveč tudi desničarski konservativci pod vodstvom Winstona Churchilla. Baldwin je odločno zahteval, da se sprejme vladni predlog, da se ne sme prav nič popuščati, ker to zahtevajo interesi britanskega imperija. Ob koncu svojega govora je Baldwin izjavil, da se vlada doslej ni bavila z vprašanjem novih volitev ter da so vse tozadevne vesti neresnične. Njegova izjava je vzbudila pravo senzacijo v parlamentarnih krogih, zlasti pa v krogih opozicije, ki je vedela že celo za dan razpisa volitev.

Polom kolhozov v Rusiji

Berlin, 12. februarja. AA. DNB poroča iz Moskve: Na drugem kongresu kolektivnih gospodarstev je govoril komisar Jakovljev o položaju kolektivnih gospodarstev. Izjavil je, da v zvezi velikemu uspehu stranke v borbi zoper kmetijsko gospodarstvo posameznikov, novoustanovljena kolektivna gospodarstva se niso zadosti organizirana. Praksa zadnjih dveh let je dokaz, da primanjkuje strokovnih kmetov in da ni dovolj razvito čustvo odgovornosti in discipline.

Snežni zameti

Split, 12. februarja. b. Viharji na liški progi še vedno divjajo. Po poročilih, ki jih je dobila prometna uprava, se dela na iščenju proge z vso energijo nadaljujejo. Vendar pa je na nekaterih mestih iščenje proge vted polsedice in viharja nemogoče. Brzjavni in telefonski promet je do Siveriča vzpostavljen, od Siveriča do Knina pa je nemogoče. Tudi na morju divja hud vihar in je ladja »Dubrovnik«, ki je odpeljala snoči ob 8,30 proti Trstu, priplala davj ob 3 nazaj v Split, ker ni mogla nadaljevati poti. Tudi ladja »Hvar«, ki vzdržuje promet na progi Split-Brač-Makovo, se je morala vrniti v splitsko luko. Tudi promet s Splitom in okolice zelo trpi.

Osebne vesti

Berlin, 12. februarja. G. Dragotin Hribar, industrijec v Ljubljani, je bil odlikovan z redom jugoslovanske krone 3. stopnje. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani so napredovali za svetnike v četrti skupini 2. stopnje dr. Anton Mauri, dr. Zeljko Jeglič, dr. Anton Brumen in inž. Ciril Peterneš; za svetnika 5. skupine inž. Ivan Gluha; za poverjenike 6. skupine: inž. Vladimir Mikuž in inž. Boris Karis; za višje pristave 7. skupine inž. Marjan Rajovic, inž. Milan Mikuž in inž. Dinko Kuljiš. Z odlokom prometnega ministra je premeščena na poštni urad v Odžacih Marija Pšenčnik, dosedaj pomožna uradnica 9. pol. skup. v Novem Sadu.

Berlin, 12. februarja. in. S kraljevim ukazom ter na predlog prosvetnega ministrstva, a na podlagi člena 12 zakona o državnem svetu in upravnem sodišču, je bil razveljavljen ukaz, ki se nanaša na napredovanje v 6. pol. skup. veroučitelja Feliksa Tavčarja iz Ljubljane.

Drobne vesti

Rim, 12. febr. b. Snoči v Rim 280 članov dunajskega glasbenega društva Schubertbund pod vodstvom Kientza. To društvo priredi v Rimu dva koncerta.

Berlin, 12. febr. b. Na berlinski univerzi so bile danes demonstracije visokosolcev, ki so protestirali proti litavski vladi in njenemu postopanju proti nemški manjšini v Klajpedi.

Zanimiv predlog iz Berlina

Neodkriti zakladi Slovenije

Organizirajmo pridelovanje zdravilnih in dišečih rastlin

Berlin, februarja 1935.

Danes, v času »Erntedankfesta«, v času, ko Nemčija z naravnost okrutnim kontingentiranjem krivi vrat uvoznikom poljskih pridelkov zato, da krije svoje potrebe žita in hrane v splošnem doma, v času, ko v Franciji protestira narod in hoče, da se zaščiti pred konkurenco poljskih pridelkov iz tujih kmetijskih držav, je s tem povsod sproženo vprašanje gospodarske samostojnosti.

Kolikor nam je v pogled dovoljen v Sovjetsko Rusijo, preje pretežno poljedelsko državo, se sedaj njena naročila gotovih stvari že hitro krčijo in to kaže na porast notranjega pridelovanja v državi. Tedaj je tudi Rusija kot prva agrarna država na potu k avtarkiji, torej k želji, da pridelava vse doma in ne uvaža nič iz tujine. Tako se, — zato sem Rusijo sploh omenil — standardizira blago, posebno rastline za industrijske svrhe v Rusiji na ta način, da pride samo prav prvovrstno blago kot tako na trg, medtem ko se blago druge in tretje vrste predela v domačih tvornicah na alkaloide in ekstrakte, ki tudi — ker so delani iz odpadkov — konkurirajo industrijskim državam, kakor Nemčiji in Aneliji, na celi črti.

Radi teh činjenic danes že lahko matematično gotovo predvidimo čas, ko bodo izvažale le one države, ki bodo »smesno poteni« medtem ko bodo države, ki od tega žive, potisnjene v ozadje, ako si same ne pomagajo z razvojem v avtarkični smeri naprej.

Pri nas — predvsem kmetijski državi — kjer za prebitok poljskih pridelkov doma pod nobenim pogojem ni konzuma in kjer industrijskih izdelkov manjka na vse strani, tako da moramo glavne izdelke še vedno uvažati, nastane radi tega lahko hud položaj, ako ga pravočasno sami ne obrnemo (v kolikor se ne obrača naravnim putem, kar je zadnje čase precej razveseljivo dejstvo in se posebno glede tkanin in oblačilne industrije v splošnem opaža lep napredek). Res je, da bodo pretežno industrijske države še vedno rade kupovale nekatere stvari za svoje industrijske produkte, če vzamemo to v zameno, to mednarodno sporazumevanje je mogoče amo med velikimi tvrdkami in ravno naš slovenski kmet bi bil izročenu mogočnim oderuhom, agentom petičnih tvrdk, ako si ne pomaga sam.

Brez velikega kapitala je pa ta pomoč mogoča edino le potom zadrug. Topozledno so zadruge v pravem smislu organizirane edino v Sloveniji in v Dalmaciji, vse ostale so bolj zadržna trgovina na več ali manj

kapitalistični podlagi (ako smemo rabiti to besedo), tako zveza srbskih zadrug, ki je organizirana precej kot dobro akcijsko društvo. Seveda se zadruge težko bavijo ravno z onimi produkti, za katere je potrebna fabrikacija in dolgoletni strokovnjaki, da lahko plodonosno izkoriščajo vse agrarno-industrijske panoge.

Danes se hočem dotakniti samo lekovitih in dišečih rastlin, za katere imamo pri nas, pod pogojem, da delamo ali zadrugno, ali pa z velikimi kapitali, zelo ugodne pogoje. — Francija ima iz teh rastlin letno milijonske dobičke v trgovski bilanci, in Španka se radi lekovitih in dišečih rastlin ter eterskih olj v svoji bilanci vidno popravlja.

Posebno pri propadu vinogradništva in vinskega izvoza, kjer mora kmet delati za pusto ceno, je organizacija pridelovanja in izkoriščevanja lekovitih rastlinja na razumen način važen problem. Zlastno je, da se je dozdaj prepuščala ta panoga skoraj izključno večjim ali manjšim trgovcem, večjim ali manjšim poštenjakom in da se zato naše blago kupuje s precejšnjo prevadnostjo. Temu bi se dalo odponoči samo s tem, da bi resna zadruga sama izbrala in svojevrstno markirala svoje pridelke, ki bi si kar sami napravili pot. Zato je pa neobhodno potrebno, da tudi slabe odpadke teh tvarin porabimo in je s tem dana resna potreba po tvornici.

Iz raznih ozirov se tvorniške koncesije pri nas ne dajejo rade. Tukaj bi mogoče našli Slovenci še na gotove odpore, če bi si hoteli postaviti za to izkoriščanje svoje tvornice. Financiranje take tvornice, tako za nabavo strojev, kakor za obratni kapital, bi se že dalo izvesti, ako bi pravilno zamenjali material za stroje ter se naslonili za začetek na to ali ono že obstoječe trgovsko ali zadrugno organizacijo v deželi.

Ponuja se sicer precej »vegetabilij« iz vseh delov sveta, toda res standardizirano blago, kjer bi kupce bil gotov, da kupi vsakokrat, ko kupi, precej isto blago, je na svetovnem tržišču zelo redko in potem tako drago, da se za njega plačujejo amaterske cene. Nasprotno je navadnega blaga toliko in vedno na novo se pojavja ta ali ona zemlja na svetovnem tržišču, da se s tem pritiskajo cene navadnemu blagu neprenehoma bolj navzdol.

Tukaj nam je res možno, odpreti si v Sloveniji narodni zaklad, ki bi pomagal našim najrevnejšim, če ne popolnoma preko življenjskih težav, vsaj v toliko, da bi jim dal dober dnevni ali letni priboljšek.

Iz notranje politike

Ali ste opisani v volivni imenik?

Iz Zagreba poročajo, da je bilo vloženih vse polno reklamacij zaradi pomanjkljivosti volivnih imenikov. Tako je samo Jugoslovanska nacionalna stranka dala pobudo za 3500 reklamacij, Jugoslovanska narodna stranka pa za 2000 reklamacij. Tudi druge politične skupine vlagajo reklamacije. V Zagrebu je okoli 60.000 meščanov vpisanih v volivne imenike. — V smislu zakona ima vsak volivec pravico zahtevati popravilo volivnega imenika glede kateregakoli volivca. Volivni imeniki so javni in volivec ima pravico prepricati se, ali je tudi on vpisan v imeniku. Volivci, pogledajte na občini, ali ste tudi vpisani! (V Ljubljani v domovinskem uradu, II. nadstropje, soba št. 46.) Če so vpisani v volivni imenik, naj se zanimajo posebno oni, ki dosedaj iz kateregakoli vzroka še niso volili (ali so bili premladi, ali pa so se pozneje doselili). Za volivni imenik se zanimajte tudi dotični, ki ste premenili stanovanje od zadnjih volitev!

90.000 Din za zadruge

Bivši minister Preka, član upravnega odbora Zveze hrvatskih zadrug za Bosno in Hercegovino v Sarajevu, je obiskal kmetijskega ministra dr. Dragotina Jankovića in mu izročil spomenico s prošnjo za pomoč zvezi. Zveza rabi denar, da omogoči revizijo zadrug. Minister Janković je nakazal zvezi enkratno podporo v znesku 90.000 Din.

Resnična volja kralja Aleksandra

»Obzor«, ki v zadnjem času odločno posega v notranje politično življenje, naglašja v svojem zadnjem uvodniku, da se mnogi povsem neupravičeno sklicujejo na avtoriteto pokojnega kralja Aleksandra kot pobudnika šestojanuarske politike. Clankar opozarja, da je kralj Aleksander napovedal šestojanuarsko politiko s posebnim manifestom, ki daje tej politiki obsežnejše značaje. V smislu tega manifesta bi doba te politike morala biti kratka. Tudi v svojih izjavah je kralj Aleksander poudaril, da je šestojanuarski režim začasen. Tako je Jules Sauerweim dejal: »Na misel mi ne pride, da uvedem v državi avtoritativni režim brez nadzorstva; pozneje ji hočem dati pravi parlamentarizem in pravo demokracijo, s pomočjo pravičnega volivnega reda.« Tudi g. Peter Zivković, tedanji ministrski predsednik, je tedaj izjavil, da je iz kraljeve proklamacije razvidno, da je naloga šestojanuarske vlade omejena, vlada bo zapeljala državo v zdrav demokratizem. Dala ji bo ustavno življenje. Kralj je sicer ukinil časosno parlamentarizem, toda parlamentarizem je k jub temu ostal njegov ideal. V bistvu je šestojanuarska politika prenehala 3. septembra 1931, ko je kralj Aleksander dal državi ustavo. Ze nekateri člani ustave same dajejo možnost spremembe ustave. Povsem krivično je torej, ako nekateri izrabljajo avtoriteto kralja Aleksandra in ne omenjajo, da je kralj hotel demokracijo. Tudi tisti, ki zahtevajo preureditev državne organizacije, nikakor niso proti državnemu edinstvu. Sama ustava dokazuje, da je mogoče ohraniti narodno edinstvo, čeprav se prizna hrvatska, srbska in slovenska individualnost. To dokazuje tudi kraljeva primera v izjavi časnika Fergussona, da je razmerje Hrvatov, Srbov in Slovencev nasproti državi takšno kakor razmerje Angležev in Skotov na sproti Veliki Britaniji.

Razdvojenost v JNS

Berlin, 12. febr. m. »Bogy«, koliko sej se bo še vršilo — tako je izjavil predsednik JNS Uzunović večerj časnikarjem na vprašanje, če je bila seja zaključena ali se bo še nadaljevala. Kakor je bilo pričakovati, na večerjaji seji ni prišlo do nikakih sklepov. Sklenilo se je samo to, da se bo seja nadaljevala, kar se je

tudi danes zgodilo. Danes so prišli na sejo predsednik JNS Uzunović, dr. Marinković, dr. Srškič, dr. Kramer, Pucelj, Demetrovič, Šumenkovič, Mihajlovič, Kumanudi, Tomasič in Timotijević. Seje se pa niso udeležili Matić, Kovarčević, minister za gozdove in rudnike Popović in Maksimović, za katerega pravijo, da je zbolel. Vodstvo JNS se tudi na današnji seji ni moglo zediti v pogledu stališča te stranke do vlade ministr. predsednika Jevtića. Tako sta na današnji seji odločno zahtevala Marinković in Demetrovič, da mora predsedništvo JNS nemudoma opredeliti svoje stališče napram novo storjeni politični situaciji v državi. Oba govornika, ki sta zastopala najnepomirljivejša stališča v vodstvu JNS napram vladi g. Jevtića, sta ostala v manjšini. Ostalo predsedstvo JNS po govoru Uzunovića, ki je članom vodstva JNS priporočal skrajno pomirljivost, ni osvojilo njunega predloga, temveč se je postavilo na stališče, da stranka, ki je danes pravzaprav ni več, počaka na proglas kraljeve vlade. Da bi se vodstvo stranke kakor tudi poslanci in članstvo te stranke ne razbežalo, je bilo sklenjeno, da se bodo seje vodstva JNS vršile permanentno.

Ob 1 popoldne je zapustil narodno skupščino predsednik JNS Uzunović. Časnikarjem, ki so ga obstopili ter ga vprašali, če je bil sprejet kak sklep, je odvrnil, da sklepov še ni, ker se je treba malo dalj časa posvetovati. Uzunović je izjavil, da se bo seja jutri popoldne nadaljevala.

Živahnost v Zagrebu

Zagreb, 12. februarja. b. V najširših zagrebških slojih vlada veliko zanimanje za bodoče državnozbornske volitve, kar prihaja posebno do izraza pri reklamacijah v volivnih seznamih. Med tem ko je lani bilo v Zagrebu samo 200 reklamacij, jih je bilo od razpusta parlamenta pa do danes že nad 3.000. Računa se, da bo šlo v Zagrebu na volišče okoli 58.000 volivcev, morda pa bo število naraslo celo na 60.000. Politično življenje je postalo zelo živahno in vodijo se zlasti pogajanja med opozicijo. Dr. Maček je večerj izjavil, da bo nastopil pri bodočih volitvah.

Dejal je, da bo vse, kakor na volitvah nastopil, če se mu bo to omogočilo. Bodoče volitve se splošno smatrajo kot velik notranjopolitični dogodek.

Kaj pa narodne manjšine? Iz Novega Sada poročajo, da so predstavniki Schwäbisch-deutscher Kulturbunda sklenili, da ponudijo g. Jevtiću svojo kandidacuro na vladni listi. Doslej še ni znano, kaj bo storila skupina dr. Hässlingerja, ki je v opoziciji proti oficelnemu vodstvu nemške narodne manjšine. 150 ljudi na shodu. Vodstvo Jugoslovanske narodne stranke, ki je v rokah g. Hodžere, je sklicalo v Zagrebu shod. Shodu je predsedoval Jakob Supilo. Govorili so Milan Derić, odposlanec osrednjega odbora iz Belgrade, Sima Dokmanović, tajnik narodne stranke v Zagrebu, dr. Ištmatović in drugi. Naglašili so, da zahteva narodna stranka tajne volitve, svobodo tiska in združevanja. Govorniki so dejali, da pomeni nastop g. Jevtića spremembo dosedanj notranje politike. Shoda se je udeležilo 140 do 150 ljudi.

Berlin, 12. februarja. m. Davi je tukaj umrl po daljši in hudi bolezni bivši glavni ravnatelj jugoslovanskih državnih železnic ing. Dimitrij Šreplović. Pogreb bo jutri, dne 13. februarja.

Dunajska vremenska napoved: Mrzlo vreme se bo omililo. Zvečanje tajanja podnevi. Oblačnost se bo zvečala z možnostjo anega

Obletnica kronanja papeža Pija XI.

Belgrad, 12. februarja. m. Ob 13. obletnici papeževga kronanja se je danes popoldne ob 11 poklonila apostolskemu nunciju Pelegrinetiju vsa tukajšnja katoliška duhovščina ter zastopniki vseh katoliških družtev z belgrajmskim škofom Rodičem na čelu. Popoldne od 5—7 pa je bil v nunciaturi velik sprejem, na katerega so med drugim prišli tukajšnji belgijski, albanski in poljski poslanci, zastopnika avstrijskega in francoskega poslaništva in drugi. Sprejema se je udeležil tudi trgovinski ministar dr. Vrbanič, nadalje zastopnika zunanega ministrstva Bakotič in dr. Golja ter veliko število belgrajmskih katoličanov.

Vatikan, 12. febr. c. Danes so v Vatikanu z velikimi slovesnostmi praznovali obletnico kronanja sv. očeta Pija XI. Točno ob 10 so se v sikstinski kapeli in pred njo začeli zbirati vsi cerkveni dostojanstveniki, cerkveno plemstvo, ves diplomatski zbor in pa zastopniki italijanske kraljevske hiše in italijanske vlade. Ob 10,35 je sv. oče v slovesnem sprejedu zapustil svoje stanovanje in se podal v kapelo, kjer je sedel na prestol. Sv. mašo je nato daroval kardinal iz Bologne, nakar je bil opravljen slovesen »Te Deum«. Sv. oče je nato vsem podelil svoj apostolski blagoslov. Nato so v stranskih dvoranah člani diplomatskega zbora in predstavniki cerkvenega plemstva izrazili svojo udanost sv. očetu Piju XI. Ob 12,30 se je sv. oče v istem slavnostnem sprejedu vrnil v svoje sobane. Ves dan je prihajalo v Vatikan neketo šeststot od vseh evropskih vladarjev in najvišjih predstavnikov državnih oblasti.

Berlin, 12. febr. c. V berlinski katoliški katedrali sv. Hedvike je danes berlinski škof dr. Barres opravil slovesno sv. opravilo ob obletnici kronanja sv. očeta Pija XI. Sv. maše se je udeležil ves diplomatski zbor in pa predstavniki nemške in pruske vlade. Po sv. maši je nunej priredil slovesen sprejem v nunciaturi.

Pariz, 12. febr. c. Kardinal Verdier je danes v katedrali Notre Dame daroval slovesno sv. mašo ob priliki obletnice kronanja sv. očeta. Prostrana katedrala je bila polna vernikov. Sv. opravila se je udeležil ves diplomatski zbor z nuncijem Maglianjem na čelu. Predsednik republike in predsednik vlade sta postala svoje zastopnike.

Novi varnostni komisar za Koroško - Slovenec

Celovec, 11. februarja.

Za novega varnostnega komisarja za Koroško je imenovan g. Vilibald Perko, ki ima tako v rokah politno policijsko obast na vsem Koroškem. Novi varnostni komisar izvira iz slovenske družine. Njegov oče je bil svoičas znan živnozdravnik v škofji Luki ter zaveden Slovenec. Brat novega varnostnega komisarja pa je poštni uradnik v Jugoslaviji. Novi varnostni komisar se seveda čuti Nemca. Upajmo vsaj da bo do naše manjšine objektivn in pravičen!

Za Zlatevim - Radev

Sofija, 12. februarja. b. Po najnovejših vesteh se lahko pričakuje nova kriza bolgarske vlade. Trdi se, da je ministrski predsednik general Zlatev sklenil, da odstopi in da bo na njegovo mesto prišel prosvetni minister general Radev, ki je imel daljše konferenco z zunanji ministrom Batolevim in drugimi političnimi osebami.

Berlin, 12. febr. b. Dopisnik »United Press« poroča, da je bivši nemški cesar Viljem prošil, da se mu dovoli vsaj trimesečno bivanje na njegovem dvorcu v Bad-Homburgu

Zasedanje banskega sveta

Nastopni govor bana dr. Puca

Ljubljana, 12. februarja.

Na današnji seji banskega sveta se je predstavljal novimelmenovani ban g. dr. Dinko Puc, ki je imel ob tej priliki naslednji govor:

Gospodje člani banskega sveta! Ko prevzamam službeno dolžnost kot novi šef dravske banovine, sem prav iskreno vesel, da pozdravim celo vrsto starih znancev in prijateljev, s katerimi me veže dolgoletno poznanstvo in medsebojno prijateljstvo. Nismo novinci v javnem delu, ne vi, ne jaz. Čisto nepotrebno je vsled tega, da poudarjam gotova načela, ki so sama po sebi razumljiva. Če to storim, storim radi tega, da dam znova poudarek vsem principom, ki nas morajo voditi pri našem delu. To velja predvsem za načelo državnega in narodnega edinstva. Ni potrebno, da potrebo državnega in narodnega edinstva posebno poudarjam, kajti to je baza, na kateri stojimo in brez katere tudi nas ne bi bilo. Na tej bazi stojimo tem lažje, ker vemo, da vzdržujemo to načelo, ne žrtvuemo niti najmanjše od našega slovenskega in kulturnega programa. Vemo, da je ravno Slovenstvo najbolj zaščiten v tej državi in da tudi narodno in državno edinstvo ni nikdar nasprotovalo zahtevam naše ožje domovine. Toda, na kar poлагamo prav posebno važnost in na kar moramo prav posebno paziti, to je nacionalna vzgoja našega naroda. Če so drugi veliki narodi čutili potrebo da z vsemi silami, da z vsemi sredstvi in z neskončnimi denarnimi žrtvami podpirajo nacionalno vzgojo, je to za nas še veliko bolj potrebno, ker ne moremo izgubiti niti enega človeka, niti pedit naše zemlje.

Za nas je potrebno, da z vsemi silami preprečimo zlohotno propagando naših zunanjih in naših notranjih sovražnikov, da pripravimo ves narod za veliko idejo celokupnosti in skupnih ciljev. To je, kar moramo zasledovati pri vzgoji našega naroda, idejo celokupnosti mu moramo vcepiti v dušo in srce, ker bomo baš s tem pripomogli našemu narodu do boljše bodočnosti.

Pa ne samo nacionalna vzgoja je potrebna, potrebna je tudi kulturna in etična vzgoja. S kriminalnimi duhovi ne moremo delati nacionalne politike. Z ljudmi, ki so duševno manj vredni, ne morete braniti domovine. Le tisti, ki je dnevno neomadeževan, ki ima dobro srčnost in kulturno srce, more biti dober nacionalist. Zato bomo z vsemi sredstvi delali, da narod vzgojimo v teh smernicah, porabili bomo vse naše kulturne institucije, privatne kot državne, od ljudske šole pa do univerze, ki morajo vse služiti nacionalnim kot državnim interesom. Zato bo naša pažnja prav posebno posvečena tem ustanovam.

V zvezi s tem mora biti posvečena naša skrb tudi gmoletnemu stanju našega naroda. Postaviti moramo vse naše narodno gospodarstvo na zdrave temelje in naša skrb mora biti, da čimprej ozdravimo rane, ki jih je narodnemu gospodarstvu uselaka svetovna kriza.

Struktura naše Dravske banovine je nekoliko drugačna kot pa struktura drugih banovin. Sicer tudi pri nas tvorijo glavni del prebivalstva kmetijski stan, vendar pri nas je premalo zemlje, da bi moglo vse kmečko prebivalstvo dobiti kruha na domači grudi. Prvi sin, ki prevzema posestev, se še nekako preživi, četudi ima že on velike težave in se mora boriti dostikrat s pomanjkanjem in revščino. Toda za drugega in tretjega sina ni več kruha v domači hiši. Ta mora iti po svetu ali v šolo, ali v trgovino, ali v obrt. Zato je povezanost med posameznimi stanovi pri nas mnogo večja kot pa v drugih krajih in je radi tega težko razmotrivati vse samo iz enega stanovskega stališča. Mi moramo gledati na vse zasluge, ki so možni, in pri tem vpoštevatiti to, da moramo v interesu posameznih stanov, posamezne panoge narodnega gospodarstva kolikor možno združiti. Postavitev našega gospodarstva na dobro podlago bo najboljša rešitev raznih socialnih in drugih problemov. Naša naloga je v prvi vrsti, preskrbeti našemu ljudstvu zasluge. To je pravzaprav problem našega časa. Ne krčiti prejeme, ampak dvigniti kupno moč naroda, to bo pravo sredstvo, da ublažimo sedanjo neznosno gospodarsko krizo. Zato se bomo morali posluževati še sredstev, ki jih poznamo v borbi proti krizi. Delati bomo morali z vsemi silami na to, da dvignemo donos naše zemlje, da se znižajo železniški tarifi za prevoz blaga, da se pametno in racionalno eksploatirajo naši gozdovi, da se dvigne tujski promet, predvsem pa, da se z javnimi deli pomaga ljudstvu preko težkih časov.

Vesel sem, da je kraljevska vlada sprejela v svoj program veliko investicijsko posojilo in da je že danes zasiguran naši domovini Sloveniji velik del posojila, ki ga vlada namerava najeti za izvršitev javnih del. Vsaj cestna zveza Slovenije s morjem je danes že zagotovljena, ravno tako tudi transverzalna cesta od St. Ilija na morje, ter zveza iz Belgrada preko Dolenjske na Gorenjsko. Poleg tega se nam pa obeta tudi nekaj železniških

zvez. Vsa ta dela bodo že nekoliko ublažila našo krizo. Seveda pa pri tem ne smemo računati samo na državo, ampak moramo tudi s svoje strani storiti vse, kar je mogoče, da se pomaga našemu narodnemu gospodarstvu.

Prepričan sem, da bo to nastojanje banskega sveta našlo razumevanje tudi v naši javnosti, kajta sicer čestokrat poudarja, da so banovinske datjave nekoliko pretežke in onemogljive. Kakor vsak človek ve, da se v današnji težki časih davčna bremena ne smejo pretiravati, vemo tudi mi. Toda treba je vpoštevatiti, da prihranek v gotovi točki ne pomeni štednje, ampak zapravljanje in težko obremenitev naroda.

Tudi se morate zavedati, da v resnici davščine same po sebi niso nikoli ubile naroda. Kajti, če se porabi denar, ki ga narod da, za njegovo korist, bo vedno imel več od tega, kakor če se zanemari vsa javna uprava in se ničesar ne izda v ta namen, za kar se je plačevalo.

Vaša naloga, gospodje, je, da omilite trdote tozadevnih datjav. Vaša naloga je, da presodite, kaj narod lahko prenese in česa ne more prenesti. Mi bomo izvrševali vse, kar boste vi našli za dobro in pravilno in glede česar vemo, da je strpljivo. Če se bomo na preočili, da je breme pretežko, bomo skušali revidirati svoje stališče. Če se nam posreči, da na ta način vsaj nekoliko odpomremo našemu narodu, smo mnogo dosegli.

Jasno je, da bo banska uprava v socialnem pogledu zasledovala tiste cilje, katere so označevali člani banskega sveta včeraj v svoji debati. Potrebno je, da se v pravem času zavre vir socialnega zla. Cenešje je v pravem času skrbeti za mladino, da zraste in se vzdoji dobra in zdrava na duhu in telesu, kakor pa, da se jo mora pozneje zapirati ali pa vzdrževati v bolnišnicah.

To so vidiki, s katerimi hočemo vzgojati narod. Kraljevska vlada je izdala proglas. Kot ekspozent te vlade se strinjam s proglasom v celotnem obsegu. Ne strinjam se pa s proglasom samo zato, ker sem ekspozent vlade, ampak tudi zato,

ker sem sam tega mišljenja in prepričan v svojem srcu, da so principi, katere je kraljevska vlada podčrtala, pravilni. Mislim, da ste enakega mnenja tudi vi, kakor tudi široke plasti našega naroda, katere so z vsem veseljem pozdravile ta proglas.

Toda, če stojimo na tem stališču, mislim, da je treba vedno in povsod poudarjati, da smo res na začetku nove dobe, da prihaja nov duh v upravo države in da je potrebno, da se narod tega zaveda. Ne stojimo na ozkem piedistalu ene stranke, ampak na mnogo širši platformi sodelovanja vseh konstruktivnih sil države. Vsi so dolžni, da sodelujejo, in zato vabimo na sodelovanje vse tiste, ki dosedaj v politiki niso sodelovali, bodisi, ker so bili zapeljani, bodisi, ker so bili slabo informirani. Mi jih vabimo, da grade in da pomagajo narodu z vsemi močmi, da preobrazijo to zemljo, da preobrazijo dušo našega ljudstva in zgrade na ta način novo podlago za krepko in jako državo. Ako pa kdo noče, mu ne moremo pomagati. Čas bo šel preko teh ljudi, kakor bo šel tudi narod in zgodovina preko njih. Kar se mene samega tiče, dam jasno in precizno izjavo: Da bom storil vse, kar je mogoče za napredek domovine, da bom pravičen in objektivni. Vas pa prosim, da mi pri tem delu pomagate.

Nato so čestitali novemu banu člani banskega sveta gg. Gabnik, dr. Režek in dr. Lipold.

Pred prehodom na dnevni red je ban dr. Puc izjavil, da sam ni imel dovolj prilike, da bi banovinski proračun podrobno proučil, vendar pa smatra za potrebno, da bi se, ker bo jutri debata o proračunu dohodkov, izvolil ožji osek, ki bi te dohodke proučil in skušal doseči soglasja. S tem predlogom so se navzoči strinjali in je bil izvoljen osek, v katerem so gg.: Jereb, Goričan, Zdravec, Lovšin, Tavčar in Janžekovič.

Na vrsto je prišlo poročilo načelnika g. dr. Marna o obrti, trgovini, in industriji v naši banovini. K poročilu so govorili člani banskega sveta Zdravec, Arko, dr. Sajovic, ki je stavil posebno resolucijo. Dve resoluciji je predložil tudi b. sv. Obersnel. Govorili so še Jereb, dr. Režek, Koder, Golouh, Goričan, Zdravec, Snoj in Potočnik. Nato se je vršilo glasovanje o VIII. in IX. poglavju proračuna izdatkov v zvezi s predloženimi resolucijami. Sprejeto je bilo soglasno. S tem je bila razprava o proračunu izdatkov končana.

Ljubljana - turistično središče

Snoči je v »Ljubljanskem klubu« na prošnjo kluba ponovno predaval vodja ljubljanske občine, g. podžupan prof. Evgen Jare. Pred 14 dnevi je predavatelj, kakor smo tedaj izbrpno poročali, govoril o Ljubljani kot prometnem središču, nocoi pa o Ljubljani kot turističnem središču. Predavatelj je v uvodu tople pozdravil predsednik kluba g. dr. Windischer.

V zvezi z zadnjim predavanjem se je predavatelj še enkrat obrnil na Ljubljano kot prometno središče ter je po svojih zadnjih informacijah razvil načrt, kakor ga je določilo gradbeno ministrstvo za ureditev prometnih zvez z Ljubljano. Omenil je hkrati ureditev ceste Ljubljana Sušak in cest, ki se stekajo v Ljubljano.

Opisal je nato pogoje za Ljubljano kot turistično središče ter se bavil s klimatičnimi in higijenski razmerami, z gospodarskimi razmerami (va'uta), z inozemskimi trgovskimi pogodbami, turističnimi konvencijami, z zmrazjenimi krediti, kontingenti in deviznimi naredbami, kar vse ustvarja okolnosti za ugoden ali neugoden turistiški promet. Lega Ljubljane in njeno prometno omrežje je predstavnirana za turistično središče. Zanimanje tujecev pa vzbujata tako stara baročna Ljubljana, kakor tudi moderna

s parki, kopališči in zbirkami. Ni pa predavatelj zamolčal nedostatkov lica moderne Ljubljane (mesarski trg in pokopališče pri Sv. Krištofu).

Ljubljana prireja od leta do leta posebne atrakcije (velesejem z razstavami, slavnostni teden, gledališče in koncerti na prostem itd.) ter je že postala priljubljeno kongresno mesto. Kapaciteta prenočišč je približno enaka Celoveu. Kar se tiče turistovske propagande, napreduje ta od leta do leta. Manjka pa še smolerno organiziran enoten osrednji turistični ura. Organizacija izletov iz Ljubljane je še v povojju. Zlasti bo treba mnogo bolj izkorističiti izlete v lepa gorenjska mesteca. Cesta v Kamniško Bistrico in nova luška cesta bosta za ljubljanski turizem velikega pomena in ne manj cesta na Sušak. Pretiranih iluzij si seveda ne smemo delati, ker je zlasti dotok inozemcev odvisen od zunanje političnih razmer in je več ali manj inozemski turizem moda. Pač pa bo treba toliko bolj gojiti naš notranji turizem.

Za lepo prednašna jasna izvajanja so odlični poslušalci izkazali g. podžupanu svojo hvalečnost z obilnim odobravanjem, v imenu kluba pa se mu je zahvalil predsednik g. dr. Windischer.

Občni zbor JS v Mariboru

Maribor, 12. febr.

Snoči se je vršil pri »Orlu« dobro obiskan VI. redni občni zbor Jadranske straže v Mariboru, kateremu so poleg številnih članov prisostvovali tudi zastopniki oblasti, med njimi garnizonar podpolkovnik Nikolčič, magistratni ravnatelj Radošek, predstojnik mestne policije Radošević, ravnatelj srednjih šol in drugi. Občni zbor je vodil predsednik dr. Rapotec, ki je imel idejen govor o pomenu Jadranske straže v skrbi za mladino, kateri je oskrbel občinski odbor v zvezi s krajevnim odborom lep dom na Jadranu v Bakru. — Tajniško poročilo, ki je pričalo o živahnem delu v minulnem letu, je podal agilni tajnik dr. Odon Šorli. Članstvo je porastlo za 200 oseb ter šteje sedaj mariborska JS 1050 članov, pomnožilo se je še štivilo pomagačev od 120 na 227. Vršile so se

lani uspele prireditve: Jadranska noč, dve akademiji podmladka JS, uspela prireditve ljudskošolske mladine, gospodarska predavanja o potrebi zveze Slovenije z morjem, organizacija velikega izleta v Celje. Finančno je najbolj uspela velika tombola. Notranje delo se očituje zlasti v prizadevanju, kako pritegniti mladino k zanimanju za vprašanja pomorske politike naše države. Nabavil se je propagandni film za šole, oskrbeli predavatelji in podileli so se nagrade za samonikla dela. — Blagajniško poročilo je podal Silvester Rode. — Sledile so volitve ter so v novem odboru: predsednik dr. Rapotec, tajnik dr. Odon Šorli, blagajnik Silvester Rode, odborniki: garnizonar podpolkovnik Nikolčič, poljevniki 32. art. polka podpolkovnik Radovanovič, ravnatelj Modic, profesor Person, Drago Jug, Julij Jareb, prof. Gorup, prof. Seunig, ravnatelj Edo Ivančič, Mario Kralj, prof. Vasilij Mirk, Andro Jug, prof. Sila in Spanger. Predsednik nadzornega odbora je ravnatelj Kadunc, odbornika Karis in Ajdišek, namestnika prof. Bevk in Rozek. — Ustanovil se je tudi poseben damski osek JS. — Ob zaključku je poročal Lavrenčič o zgodovini nakupa doma JS na Jadranu. Zgradba je stala okoli 250.000 Din, potrebnih je še 55.000 Din, da bo mogoče dom letos že uporabljati. — Po zaključku občnega zbora se je sestal novi odbor k prvi seji, na kateri se je votiralo 10 temeljnih kamnov (10.000 Din) za dom.

Gasilstvo v celjskem in konjiškem okraju

Letna skupščina celjske gasilske župe

Preteklo nedeljo je imela celjska gasilska župa v mali dvorani Celjskega doma v Celju svojo redno letno skupščino. Skupščini je predsedoval župni starosta g. Gologranc Konrad, ki je tudi poročal o delu gasilstva v celjskem in konjiškem okraju. Preteklo leto je bilo v vsakem oziru usodopolno, vendar pa zaradi tega gasilci niso klonili glavo. Večinoma je bila že izvršena reorganizacija po zakonu o gasilcih. Večina čet se je razširila, poleg napadalno-obrambnega oddelka je bil skoraj povsod ustanovljen že tudi samaritanski, na mnogih krajih pa tudi kulturno-prosvetni osek. V preteklem letu je bilo pregledanih 23 čet in izvršenih 6 delnih župnih vaj. Celjsko gasilsko župo je v tej poslovni dobi zadel hud udarec, ko je umrl tragične smrti njen tajnik in poslovodja Jernej Vengust. Gasilstvo celjske gasilske župe je tudi sodelovalo pri vseh pogrebnihi svečanostih za svojim pokroviteljem blagopokojnim viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. V bodoče ima župa v načrtu, da izvede še nadaljnjo reorganizacijo, v kratkem pa priredi v Celju dva tečaja, enega za vse častnike, drugega pa za vse lajtnike, blagajnike in njih namestnike.

Iz tajniškega poročila je razvidno, da je pri celjski gasilski župi organiziranih danes 55 gasilskih čet in sicer 48 iz celjskega in 7 iz konjiškega okraja. V vseh teh četah je vpisanih 1354 članov. V področju župe je bilo v tej dobi 55 požarov in sicer 32 malih, 12 srednjih, 6 večjih in 5 velikih. Največkrat gorijo gospodarska poslopja, kar je značilno in utemeljuje sunf požigov iz dobičekaljubja. Na zavarovanihi objektih je bilo 44 požarov, na nezavarovanihi pa 8. Na zavaro-

vanihi objektih znaša povprečna škoda 1.733.850 Din, na nezavarovanihi objektih pa 11.500 Din. Pri vseh teh požarih je sodelovalo 30 gasilskih čet z 1356 gasilci. Škoda bi bilo, če ne bi bili nastopili gasilci, okroglo 5.770.000 Din. Došlihi in odposlanihi dopisov izkazuje župa 358.

Blagajniško poročilo izkazuje 8821 Din dohodkov, 8132,50 Din stroškov in 688,50 Din prebitka.

Iz poročila tehničnega referenta je razvidno, da imajo vse župe skupaj 48 motornih brigad, 18 čet pa ima ročne brigadne. V tehničnem vežbanju je župa skrbela za delne župne vaje, ki so bile v raznih krajih. Pri teh prilikah so se vršila tudi poučna predavanja. Proračun za leto 1935 izkazuje okroglo 16.000 Din dohodkov in ravno toliko stroškov. Vprašanje nezgodnega zavarovanja v okviru župe se je za enkrat odložilo, dokler ne bo prijavljenih 500 članov. Za župnega tajnika je bil izvoljen g. Adolf Bervar. Skupščina je tudi soglasno sprejela predlog celjske gasilske čete, ki bo stavljen gasilski zajednici dravske banovine, naj vsak član iz dravske banovine prispeva 5 Din namesto spomenika pok. g. Jerneju Vengustu, da se pomaga njegovi družini. Pri slučajnostih se je razpravljalo o raznih predlogih. Gasilska četa v Sv. Juriju ob j. ž. bo letos praznovala 60 letni jubilej, ki bo združen z župno gasilsko vajo. Blagoslovitev gasilnega doma bo v Sv. Lovrencu pri Preboldu.

Pred občnim zborom je gasilski inspektor g. ing. Dolenc iz Ljubljane predaval o tehniki gasilstva, o strupenih plinihi in o raznih gasilskih strokovnih zadevah.

† P. Ciril Bračko

Maribor, 12. februarja.

V frančiškanskem samostanu v Mariboru je umrl snoči ob četrti na 12 po daljši boleznii p. Ciril Bračko.

Pokojnik je bil rojen v Zibiki, okr. Šmarje pri Jelsah, dne 1. julija 1880. l. Gimnazijo je obiskoval v Celju in Kranju. Po končani VII. gimnaziji je vstopil v frančiškanski red in prejel 23. septembra 1905 redovno obleko. Po končanem noviciatu je dovršil gimnazijo v Gorici in nato bogoslovje v Kamniku in Ljubljani, kjer je bil dne 14. julija 1910 posvečen za mašnika.

Po končanem bogoslovju so ga leta 1911 poslali redovni predstojniki v Maribor, za kaplana in kateheta. Dodeljen je bil osnovni šoli v Krčevini. Bilo je to v dobi, ko je bila šola utrakvistična in so začeli uvajati nemške razrede. Bila je to doba najhujšega narodnega boja, boja za obstanek slovenskega pouka na tej šoli. P. Ciril je z vso odločnostjo vztrajal in se boril za slovenski jezik na tej okoliški šoli, zato ga je nemško-nacionalna »Marburger Zeitung« v svojih uvodnikih opetovano počastila z laskavim »Windischer Hetzkaplan«. Bilo je to za časa delovanja proslulega šolskega upravitelja Wernitznigg-a (beri Verničnik), ki je p. Cirilu skupno z nemškutarskim krajnim šolskim svetom delal vse mogoče težave in ovire. Slo je za pomencenje Krčevine in Kosačkov. Temu se je p. Ciril upiral z vso silo in ni klonil pred nasiljem nemškutarskim, dokler ni prevrat ob koncu svetovne vojne prinesel popolne zmage pravični slovenski stvari. Ostal je na tej šoli katehet še do leta 1922. Tega leta je bil izvoljen za predstojnika frančiškanskega samostana in župnega upravitelja pri Sv. Trojici v Slov. goricah, kjer je ostal štiri leta. Nato se je leta 1926 vrnil nazaj v Maribor v šolo k svoji ljubi mladini, dokler ga ni zagrabil bolezen nenadoma, nepričakovano sredi dela, v šoli med poukom. Že spomladi 1935 ga je opomnila lahka kap, pa se je takoj zopet popravil in vztrajal v svojem delu. Na prvi petek v maju lanskega leta pa mu je v šoli nenadoma prišlo slabo; pripeljali sta ga domov. Bila je kap, leva roka in noga sta ohromeli. Počasii, zelo počasii se mu je noga nekoliko zboljšala, da je vsaj za silo ob palici hodil po samostanu in bil na koru pri sveti maši. In upal je, da bo še boljše, da mu bo pomladno sonce prineslo novih moči. Pa Gospod je sklenil drugače. Minuli petek, dne 8. febr. zvečer mu je zopet postalo slabo, znova ga je zadela kap, padel je v nezavest, iz katere se ni več zbudil.

Sredi dela ga je zagrabil bolezen, sredi mladine, ki jo je imel tako rad, saj je bil skoro celo svoje duhovniško življenje katehet, dolgo vrsto let voditelj marijanske kongregacije za dijake, ki jih je z veseljem zbiral okrog sebe in marsikateri se mora ravno njemu zahvaliti za svoj redovniški, duhovniški poklic. — V najboljši moški dobi ga je poklical Gospod, v dobi, ko je bil še poln moči in volje, da bi delal, delal v vinogradu Gospodovom, delal za ljubo mladino.

Pa Gospod je odločil drugače. Pogreb bo v sredo ob 3 popoldne iz frančiškanskega samostana. R. I. P.

Zadnja pot župnika Šribarja

Videm ob Savi, 11. februarja.

Pogreb gospoda župnika Šribarja iz Antič, ki se je vršil v ponedeljek, 11. februarja na Vidmu ob Savi, kjer si je rajni gospod izbral svoj zadnji dom, je ponovno pokazal v polni meri, kako zna katoliško slovensko ljudstvo ceniti svojega duhovnika. Iz njegovega doma v rajskolepi Resi so ob 10 prenesli njegovo truplo v dekanjsko cerkev na Vidmu. Po končanih mrtvaških molitvah je stopal na prižnico gosp. župnik Šoba iz Zdob in v preprostih, a vznesenih besedah opisal pot slovenskega duhovnika-Irpina. Slovesen rekvijem je opravil g. dekan Ivan Medvešek. Pevski zbor je pretresljivo zapel »Ušlihi nas, Gospode, nakar se je razvil veličasten sprevod na videmsko pokopališče. Sprevod je vodil g. kanonik in stolni župnik msg. Mihael Umek v spremstvu 40 duhovnikov. Po sneženi poljani pa je korakala nepregledna množica vernikov, zlasti še iz sosednjih Aršič, da se zadnjič poslovje od svojega dušnega pastirja. Pri odprtem grobu se je od rajnega gospoda župnika poslovil g. kanonik Mihael Umek, pevski zbor mu je zadnjič zapel »Spomladi vse se veselii, nakar se je množica razšla, želeli mu večni mir in pokoj.

— Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, miglajuju oči, razdraženih živcih, neapnanju, oeslablosti, nevolji do dela povzročil naravna »Franz Josefovac grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

II. Evharistični kongres za Jugoslavijo

Proslava 14. obletnice kronanja sv. očeta Pija XI. Pred 13 leti je Previdnost izročila krmilo Petrove ladje krepkim rokam velikega Pija XI. Dne 12. febr. 1922 je sprejel trojno krono z opozorilom »Vedi, da si oče vsem knezom in kraljem, vladar sveta in namestnik našega Odrašenika Jezusa Kristusa! Vseh teh 13 let je blagoslavljajoča roka velikega papeža krmarila Petrov čolnici s tolikim uspehom, da smo dolžni katoličani ob 14. obletnici kronanja še s posebno ljubeznijo zapeti »Te Deum«. V vidni znak naše sinovske vdanosti Kristusove-mu namestniku bomo proslavili ta jubilej s prireditvijo, ki bo v nedeljo, 17. febr. ob petih popoldne v veliki dvorani hotela »Union«. O pomenu papeštva bo govoril prof. dr. K. Capuder, nato pa bo g. tajnik Zor predaval o »Papežih in evharističnih kongresih«. Predavanje bodo ponazorjale številne izredno zanimive skioptične in filmske slike. Vstopnine ni. Pač pa se bodo pobirali prostovoljni prispevki za kritje stroškov II. Evharističnega kongresa za Jugoslavijo. K proslavi so vabljeni vsi stanovci. Posebej pa je vabljena srednješolska

mladina, za katero naj bi bila ta proslava eno izmed sredstev duhovne priprave na Evharistični kongres.

Vrhbosanski nadškof prevz. dr. Ivan Šarič je za področje svoje nadškofije imenoval pripravljalni odbor za ljubljanski Evh. kongres. Predseduje mu msgr. dr. Marko Alaupovič, kanonik, prelat in generalni vikar, odborniki pa so: msgr. dr. Ivan Jablanovič, veroučitelj, Nikola Kovačević, ravnatelj Akademije Regona Apostolorum, ter Andrija Kulier, upokojeni prof. Navdušenje za kongres širi v Bosni prav posebno »Katolički Tjednik«.

Za zagrebško nadškofijo posluje v Zagrebu pripravljalni odbor za ljubljanski Evharistični kongres. Sestavljajo ga: prevz. g. dr. Salis-Seewis, zagrebški pomožni škof, gen. vikar, preprošt Kaptola itd. kot predsednik, dr. Dragutin Hren, prebendar stolne cerkve in semeniški predstojnik kot tajnik, kot odborniki pa gg.: o. dr. Ante Alfrevič, superior D. J., dr. Velimir Deželjčič sin, ravnatelj pisarne Družbe sv. Jeronima, in dr. Vjekosl. Novosel, odvjetnik.

Liublanske vesti:

Novi ban uradništvu

Ljubljana, 12. februarja. Ban dravske banovine dr. Dinko Puc je danes ob 9 dopoldne sprejel v banski palači zastopnike vsega drž. in banovinskega uradništva in nameščenstva s podbanom dr. Pirkmajerjem in vsemi načelniki oddelkov na čelu.

Na pozdravni nagovor pomočnika bana dr. Pirkmajerja je ban dr. Dinko Puc odgovoril:

Gospod pomočnik, gospodje! Prav iskreno se vam zahvaljujem za pozdrav. Mislim, da mi ni treba posebej poudariti to, kar je prošil g. pomočnik, da naj vam bom naklonjen. To se razume samo po sebi. Ako sem imel v svojem življenju kako zadovoljstvo, sem ga imel večeraj, ko sem se poslavljaj od mestnega uradništva in ko je plakal delavec in uradnik. Tako dobre odnose bi hotel tudi med nami. Uradnik ima svojo dolžnost, predpisano po zakonu. Toda jaz vas prosim, da mi daste več, ne samo dolžnosti. Jaz želim, da mi daste tudi svoje duše in svoja srca. Jaz ne maram zavzeti napram vam samo stališča nadrejenega napram podrejenemu, med nami naj bodo prijateljske vezi — z mnogimi od vas to prijateljstvo že obstoja, toda mi moramo poglobiti to prijateljstvo ter gledati na to, da bomo iskreno sode-

lovali in na ta način obvladali težke naloge. Mi, ki vodimo upravo, moramo skupaj olajšati položaj prebivalstva, na ta način, da nas ne bo vodil birokratizem, temveč ekspeditivnost in da bomo šli narodu pri vsaki priliki na roko. Čim bolj bomo delali v tem smislu, tem lažji bo položaj tudi za nas. Naloga politične uprave mora biti baš ta, da ima narod zaupanje do nje, ne pa neprijetnega občutka, ki se pojavi takrat, kadar se naziva uprava, policijska uprava. Pravica, varnost, disciplina, pokorščina morajo biti, toda vse to se mora izvršiti v taki obliki, da bo vsakdo imel občutek, da se dela tako zato, da se bo posamezniku in vsem skupaj bolje godilo. Bodite prepričani, da bomo lahko delali skupaj. Toda, če se bo komu zgodila krivica, če potrebuje zaščito, če potrebuje podporo, naj me vsakdo smatra za svojega prijatelja, ki bo rad pomagal vsakomur. Na vsak način delajmo na to, da postanemo enotno telo, ki bo delalo res v korist prebivalstva in v blagor države in naroda.

Ban dr. Puc se je nato pozdravil z vsakim posameznikom izmed navzočih uradnikov.

Ukraden kovčeg. Krošnjar Stevo Vranešič iz Metlike, ki je razpečeval po Ljubljani manufakturno blago, je prijavil policiji tatvino kovčeka, v katerem je imel za okoli 5000 Din blaga. Vranešič je postavil kovčeg v neki hiši v Gosposki ulici na hodnik II. nadstropja ter vstopil v neko pisarno, kjer se je zamudil samo nekaj minut. Ko se je vrnil, ni bilo kovčeka že nikjer več. Ljudje so videli nekoga mladeniča, kako je s takim kovčekom izginil iz hiše. Zasedovanje za totem je bilo brezuspešno.

Ogenj so hoteli „panati“ - pa ni šlo

Ljubljana je Ljubljana, pa naj reče kdo, kar hoče. Ljubljana je imenitno mesto, še bolj imenitni, da ne rečemo svetovnozgodovinski, pa so dogodki, ki se dogajajo v Ljubljani.

V vseh mestih, kjer kurijo poleti v štedilnikih, pozimi pa se v pečeh, se včasih zgodi, da švigne ogenj tudi po drugih prostorih pogledat, če je vse v redu. Seveda ga gasilci, ki so povsod hitro pri roki, kmalu poženejo nazaj v peč ali pa ga polijejo z vodo, da se mu prevroča kri in prevelika radovednost nekoliko ohladi, to pa ognja ne moti, da ne bi zopet izkoristil kakšne lepe priliko za beg.

Tudi v Ljubljani se včasih zgodi, da se gre ogenj nekoliko hladit na kakšno streho in tudi v Ljubljani so gasilci vedno hitro pri rokah, da ga užejejo. In ga tudi užejejo, samo če morejo bližje!

V nedeljo pa niso mogli bližje in tam nekje ob Ljubljani je pogorela cela hiša, čeprav so bili gasilci takoj pripravljani za pomoč in vode v Ljubljani tudi ni manjkalo!

Ljubljanski poklicni gasilci so kmalu pridrli, ampak samo do Ljublanice, naprej ni šlo, ker ni bilo nikjer nobenega mostička. Potem so se peljali „tako naokrog“; pripeljali so se že bližje hiše, pa zopet niso mogli bližje, ker je zmanjkalo pota. In če ne bi bili pravočasno prišli na pomoč še prostovoljni ljubljanski gasilci, bi bila še Ljubljana zgorela. Tako so nam pa rešili vsaj Ljubljano — hišo bodo že drugo naredili...

Taki dogodki pa niso prijetni in tu je treba nekaj narediti.

Prva potreba je, da postavijo poleg vsake hiše, ki stoji kje bolj na meglji, visok svetilnik, da bo čuvaj na Gradu lahko videl, kje se je ognju zljubilo uiti na streho. Potem bi bilo koristno na Ljubljani napraviti velik brod, kakor so ga imeli včasih pod Smarno goro, ampak premakljivi brod, da bi lahko vozil po Ljubljani gor in dol in se vstavljal tam, kjer bo potrebno. Na mostu pa mora stati tudi poveljniški most z zastavo seveda, da bo mogoče ognju in gasilec poveljevati. Pa tudi rešilni čoln mora biti pripravljen, če bi ogenj slučajno sam v vodo skočil od samega strahu. Takih potrebščini bi lahko našli še več, toda mi jih ne bomo naštevali, ker smo prepričani, da bo v občinskem svetu tamošnji krajevni zastopnik že ukrenil vse potrebno, da se ognju ne bo nič hudega zgodilo, če bo zopet obiskal kakšen lep kraj ob še lepši Ljubljani — gre namreč za ogenj in ne za hiše, ker so hiše že itak zavarovane, ogenj pa ne, in bi bilo res škoda, če bi se mu kaj zgodilo...

Veža gospodinj opozarja na predvajanje o električni kuhi, ki bo danes ob 16 na Bregu 8. Poskušnja jedi. Vstop prost.

Zrtev noža. V ljubljansko bolnišnico je prišel 32 letni delavec Ivan Berentin iz Planine pri Rakeku. Berentina je v prepiru ranil neki delavec z nožem v lice in ga obušno poškodoval.

Mariborske vesti:

Skupščinske volitve v Mariboru

15 volič z 9696 volivci - Zanimivo naraščanje števila volivcev

Maribor, 12. februarja.

Skupščinske volitve so sedaj v ospredju zanimanja mariborske javnosti. Povsod, v vsaki družbi in ob vsaki priložnosti se na dolgo in široko razpravlja o njih, zlasti sedaj, ko se tudi že v javnosti občuti, da je moč dosežanje vladajoče JNS končno veljavno zlomljena. Saj se je Maribor naravnost oddahnil, ker je obdravsko mesto bilo dosežaj v „srečnem“ položaju, da je to silo še prav posebno čutilo. Veliko je sedaj zadovoljenje mariborskih meščanov in umevno je tedaj zanimanje za nove volitve, kakor ga ni bilo doslej opaziti še pri nobenih državnozbornih ali občinskih volitvah.

Volivni imeniki so razgrnjeni in število volivcev je 9696. Verjetno je, da se bo še nekoliko izpremenilo, ker prihajajo neprestano nove reklamacije, ki se sprejemajo še do 22. t. m. Glede volič sklepali in jih določa glavni volilni odbor v Belgradu. Najbrže, da bo v tem pogledu ostalo pri istem, kakor pri zadnjih volitvah leta 1931 ter so na tej podlagi prirejeni tudi volilni imeniki. Potem bi imel Maribor 15 volič. Prvi okraj ima 1907 volivcev, ki bodo glasovali na treh voličih, na prvem 565, drugem 746, tretjem 596. Drugi okraj šteje 1775 volivcev in ima tudi tri vo-

liča. Na voliču št. 4 glasuje 571, na št. 5 629 in na št. 6 575 volivcev. Tretji okraj šteje 854 volivcev, ki glasujejo vsi na enem, to je 7. voliču. V četrtem okraju je 1350 volilnih upravičencev, razdeljenih na dve voliči. Na št. 8. jih pride 641, na št. 9. pa 709. Največ glasovalcev postavi na peto volič peti (magdalenski) okraj in sicer 3215. Na 10. glasuje 778, na 11. glasuje 647, na 12. volič 747, na 13. volič 556 in na 14. glasuje 487 volivcev. Petnajsto volič je rezervirano za državne in samoupravne uslužbenice, ki stanujejo izven mariborske občine, imajo pa v mestu volilno pravico, ker so v mestu uslužbeni. Teh je skupno 560.

Zanimivo je, kako se število volivcev v Mariboru skoraj skokoma množi. Pri občinskih volitvah l. 1921 jih je bilo 4183, pri državnozbornih volitvah l. 1923 je 6327, pri občinskih l. 1924 6622, pri državnozbornih l. 1925 7337, pri državnozbornih l. 1927 6192, pri oblast. istega leta 6689, pri obč. l. 1927 8034 in pri državnozbornih l. 1931 je bilo 9375 volilnih upravičencev, pri bodočih letos pa, kakor rečeno 9696. Dosedaj smo preživeli v Mariboru 8 volitev, od tega 4 državnozbornske, 3 občinske in 1 v oblastno skupščino.

Zrtev materinstva. Včeraj ob 11 dopoldne je umrla v ginekološkem oddelku mariborske bolnišnice ga. Štefka Vauhnikova, stara komaj 30 let. Mlada mati je snoči dala življenje zdravi deklici. Kljub vsestranskemu prizadevanju zdravnikov pa ni bilo več pomoči. Njena tragična smrt je zbudila splošno sočutje z družino in vsem Mariboru. Naj bo nesrečni žrtvi lahka zemlja. Zalujočim naše iskreno sožalje!

Poroka in zlata poroka. V nedeljo so imeli v župni cerkvi sv. Magdalene redko in lepo slovesnost. Poročil se je Adalbert Slekovec, učitelj pri Sv. Belfenu na Kogu. Nevesto Hildo si je poiskal v spoštovani Škofovi družini na Fobreski cesti. Obenem sta praznovala svojo zlato poroko nevestina stari oče in mati Ivan in Barbara Hranstnik iz Jadranske ulice 21. Oba poročna obreda je izvršil sorodnik, kaplan Lojze Bratuša iz Laškega. Novoinzlatoporočencem naj Bog nudi obilo svojega blagoslova.

Darila za spomenik. 2000 Din je daroval dr. Miroslav Ploj, 1000 Din Tujskoprometna zveza in kredit. zadruža žel. uslužbenec, 1405 Karl Fischer (zbirka) in 1232 Din polkovnik Putnikovič (zbirka). V preteklem tednu je prejel spomeniški odbor razen omenjenih vsot še 3462,25 Din.

7 prepisov volilnih imenikov so napravili na mariborskem mestnem načelnstvu ter so izvod po 250 Din odstopili zasebnim interesentom. Od tega jih je samo JNS v Mariboru vzela 5 izvodov. Kakor izgleda, se tedaj vsaj po volilnih imenikih sodeč JNS v Mariboru temeljito pripravlja na volitve.

Iz meščanskošolske službe. Strokovni učitelj g. Jože Rudež je premeščen iz meščanske šole v Trbovljah na meščansko šolo v Maribor.

Smerko Jeva—Jelačin—Vondrašek. Ta umetniška trojica iz Ljubljane, priredi v prihodnjih dneh v narodnem gledališču pester večer. Na sporedu so plesi, pesmi, šansonji, klavirske solotocke. Smerkoljeva je soubretja in solo-balerina ljubljanske opere, Jelačin je znan tenorist, Vondrašek, ki se je šele pred kratkim vrnil iz inozemstva v domovino, pa je odlični pianist evropskega slovesa.

Naprednost. Ker so se voditelji pomožne blagajne »Naprednost« v Mariboru proti razpustitvi pritožili, je zaenkrat do rešitve rekursa likvidacija blagajne odložena.

Soferi za ozdravljenje avtobusnega podjetja. V ponedeljek zvečer so imeli soferji in mehaniki mestnega avtobusnega podjetja sestanek, na katerem so razpravljali o perehjih vprašanjih tega obrata. Iz lastne inicijative so sklenili, da bodo pazili na absolutno štednjo pri pogonskem materialu (benzin, olje), da bodo vozovi v najlepšem redu, da se nezdode omejijo, da bodo omejili število nadur na skrajno možno minimum. Vse sklepe so sporočili upravi Mestnih podjetij. Pokazali so ti uslužbenec mestnega avtobusnega prometa redko zavestnost in sožitje s podjetjem, obenem pa veliko požrvalnost, da so pripravljeno popustiti v svojih osebnih koristih, kadar gre za koristi skupnosti. Tako hočejo omogočiti Mestnim podjetjem, da se bo avtobusnemu prometu odpomoglo brez kakih eksperimentov, kakor na primer odajda podjetja v zakup zasebniku, kar bi bil pač prevelik riziko. Hkrati pa je sestanek pokazal, da

vzbuja nova uprava podjetja v uslužbenih veliko voljo za delo in sodelovanje pri napredku podjetja, ki se mora hudo boriti z gospodarskimi težkocami.

Davčne zadeve. Dne 15. februarja poteče skrajni rok za plačilo v I. tromesečju dosepele zgradarine, pridobnine davka na poslovni promet in luksuz, rentnine, družbenega davka in vojnice brez stroškov. Po tem roku se bo vršilo izvršilno postopanje in prisilna izterjava ter računali ekskusivni stroški in zamudne obresti.

Izgubljen kip. Mariborska mestna občina je dala kip generala Maistra, ki ga je izdelal kipar Pirnat, v Ljubljani oditi v bron. Bronasto oprsje se nahaja na magistratu, originalni kip pa je občina odstopila mariborskemu muzeju, ki si ureja posebno zbirko generala Maistra. Odliv je že zdavnaj prispel iz Ljubljane, na original pa čakajo sedaj zastoj. Iz Ljubljane je namreč prispelo sporočilo, da so ga nekje — izgubili.

Olje se je vnelo. Na Frankopanski cesti 23 je bila včeraj ob 9.40 velika požarna nevarnost v obratu inž. Kocbeka. Vnelo se je olje za kaljenje jekla. O požaru so bili takoj obveščeni ognjegasci, ki so pogasilni ogenj s Perkeo-aparatom. Škode je okrog 1000 Din. Vnemal se je že strop v delavnici ter je le nagel nastop ognjegasev preprečil hušo nevarnost.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 13. februarja, 12.00 V modrih vodah havajskih (plošče) 12.30 Poročila 13.00 Čas, Kino orgle na ploščah 13.00 Prenos pološkega novembra bana 13.30 Pogovor s poslušalci 13.00 Naloga sokolstva v sedanjosti (dr. M. Kovarčič) 13.30 Čas, Jellni list, program za četrtak 13.30 Nacionalna ura: Rudjer Bosković (gospa dr. Ksenija Atanasijević, prenos iz Belgrada) 20.00 Koncert konservatoristov 21.00 G. Julij Beletto polje v radijskim orkestrom, vmes radijski orkester 22.00 Čas, poročila 22.15 Radijski orkester 23.00 Esperanto: Slovenska likovna umetnost (g. Kozlevčar).

Drugi programi

SREDA, 13. februarja, Belgrad: 20.00 Ljubljana — Zagreb: 20.00 Ljubljana — Dunaj: 17.05 Koncert del Marjole Baeh 20.10 Orzelska glasba 20.45 Gore v zim 23.00 Beethovenove skladbe (plošče) — Badmpešta: 18.30 Clavirska glasba 20.00 Plošče 21.20 Petje 22.10 Klavirska glasba 22.00 Jazz — Milan-Tri: 21.00 Opera »Plamena« — Respihl — Rim-Bari: 17.05 Zabavni koncert 21.00 Koncert dunajskega Seubertbunda — Praga: 19.35 Vojnaška godba 20.20 Pesmi 20.45 Seapinove zvitanje, veseloigra, Molliere — Bratislava: 20.10 Orkestralna in klavirska glasba 21.25 Kabaret — Varšava: 20.00 Radijski bal 21.00 Chopinova klavirska glasba 21.40 Pesmi 22.15 Plesna glasba — Berlin: 19.25 Narodne pesmi 20.45 Zabavna glasba — Königsberg: 21.00 Opera »Plamena«, Respihl — Hamburg: 19.00 Zabavna glasba 20.45 Znanje melodije — Bratislava: 20.15 Hamburg — Lipsko: 19.05 Koncert del Pavla Linckelja 21.00 Breckenrijev koncert — Köln: 19.25 Veselo melodije 20.45 Kabaret — Frankfurt: 18.30 Zabavni koncert 20.45 Köln — Stuttgart: 19.00 Plesna glasba 20.45 Plošče 21.00 Chopinova klavirska glasba 21.30 Zabavna glasba

Poizvedovanja

Smučar, ki je v nedeljo zvečer v restavraciji Cirman v Metnem alpi pri vstopu iz Madnega zamajal svoje smučki za druge, se naproša, da jih odaja na naslov: Vinček, Ljubljana, Stari trg 6, II., kjer dobi svoje.

Kulturni obzornik

Dom in svet (1935, 1-2)

Izšla je danes nova dvojna številka te najboljšje slovenske revije, ki že 48 let motri življenje doma in v svetu z duhovnega nazora. Danes, ko zopet vse površno življenje krogi nas dere v materialistične tokove in se duše vesepovsod duhovne vrednote, je nam taka revija še vsebolj potrebna kot sicer; v plitvini današnjega časa in njega modnosti, hoče čuvati večne temelje vsake prave tvorčnosti, ki bodo slej kot prej zopet prišli do polne veljave. V duhu, ki preveča to revijo, se kaže vsa sedanost v pravi večnostni ceni — sub specie aeternitatis —, in kultura, grajena na tej osnovi, ima ceno preko vsakdanjosti. Dom in svet je danes revija, ki stoji izmed naših revij še vedno na najvišji višini in ni zapadla v vsakdanje feljtonstvo kot marsikatera druga.

Najvažnejši članek te prve dvojne številke letošnjega letnika je na čelo postavljeni oseb Fr. Terseglava: »Novo poganstvo« — razmišljanje o postanku, nazoru in psihologiji fašizma. Je to povsem novo gledanje na sedanje, aktualne svetovne pojave in je prva slovenska razprava, ki motri fašizem s filozofskega in svetovno nazornega stališča ter se zato morda tudi v rezultatih razlikuje od povprečnih sodb, izrečenih na njegov račun. Terseglav razloži najprej: notranjo razliko med fašizmom, oziroma nacionalističnimi pokreti in kapitalizmom ter marksizmom in vidi, da je v jedru vseh fašizmov težnja po povratku h krvi in zemlji, k rodu in osebni odgovornosti s podudarkom duhovnih in moralnih kakovosti, dočim sta liberalizem XIX. stol. in marksizem popolnoma razumarska nauka in v bistvu amoralna, ali vsaj neduhovna. Fašizem je tako nekaka revolucija tlačenega nagona s strani človekovega občestva.

nega življenja. Njegov svetovni nazor ima znake nove religije, ki pa ni krščanska, ampak »poganska«. To novopoganstvo se vidi v nemškem hotenju k pragermanskem verovanju, ki ga je pravi »mitos nemške krvi«, in Terseglav analizira to moderno »solno religijo«, v kateri bi bila država urejena po vrednostih hierarhije, in bi ji na čelu stal cesar-svečenik Terseglav poišče tej novi kozmični religiji zgodovinsko osnovo in jo najde najčistejšo v Nietzscheju. Zanimiva je njegova oznaka tega filozofa, velikega klevetnika krščanskega Boga, ki pa je bil v svojem dnu bolj krščanski, kot se pa splošno misli, in ki je iskal novo očisteno, etično človeštvo iz prirode in duha ter sanjal o »Cezarju z dušo Kristusovo«. Današnji čas pa daje samo Cezarje brez duše Kristove. — Nadalje razbere T. mišljenja tvorcev novega nazora (Chamberlaina, Moellerja van den Bruck, Rosenberga, Spenglerja zlasti pa Italijana Evola) in ugotovi, da p a s e m s k a etika kakega Rosenberga vodi prav tako v paganzem kot nasprotno duhovno poveljevanje posameznika kakega Evola v božanstvenje voditelja. Vsi ti pokreti hočejo novo religijo, ustvarjajo pa le nov verski indiferenizem in sejejo brezboštvo ter vodijo le v barbarstvo. Ves fašizem je le revolucija, ni ustaljen filozofski nazor, je emocionalnega značaja in zato še ves ne-logičen ter poln protislovja; zdaj ima v sebi metafizične, bolj kozmične prvine, zdaj zopet naturalistične in neetične. Pozitivno v njem pa je: težnja k prirodnim izvorom življenja, želja po telesnem in duševnem zdravju, po harmoniji med umom in srem in prirodnimi nagoni duše. Počelo tega nazora novega stoletja najde Terseglav v — umetnikih XIX. in XX. stol. v Dostojevskem, Tolstoju, Nietzscheju, Whitmanu, Reymontu itd, najbolj značilno v Lawrenceu, ki vsi kot umetniki teže k neki najčistejši skupnosti z naravo, k sproščenju prirodnih instinktov. Ko se bo ta prehodna stopnja nacionalizma unesla, bo ostalo nekaj do brega: zemlja bo vir moči in duh bo njen urejevalec: sklad med obema in povišanje prirode, kakor

ga oznanja krščanstvo. Ideal piščev in naš je: narava, milost in svoboda, vezana na božji red: to so trije stebri resnično kulturne družbe, če reče razpasi. — Tako je Terseglav razumel in utemeljil fašizem, je to nove nacionalistične pokrete kot filozofske, svetovne nazore tokove, ne pa kot politične tvorbe, kakor so jih gledale dosedanje tozadevne razprave. Zato je razprava aktualna in ima svojo vrednost kot donesek k analizi filozofije XX. veka. — Nadaljni esejistični prinos je nadaljevanje »Obrazov novega rodu, ki jih piše France Vodnik. Tokrat razbere delo pesnika Kocbeka, ki je izdal letos svojo prvo knjigo Zemlja. Vodnikov esej je sočen, strnjeno pisan in točen. Lepo podaja rast Kocbekovo od vsega početka, razčlenbo njegovega vsebinskega sveta, duha, ki je v njem, ter ga končno stilno razloži in opredeli. Glavne vrednosti so prav v tem zadnjem poglavju, kjer razloži Kocbeka kot organski nastavek slovenskega pesništva, obenem pa sorodnega duha velikim evropskim pesnikom; in analizira njegovo razmerje do pokrajine in stvari, kakor se javlja v njegovih pesmih. Odkritje pa je Vodnikov poudarek Kocbekove »igravosti«, kar ga spominja na ritualne obrede, na ekstatiko plesa, ki je osnovna, bistvena poteza njegove lirike. — A Breznik nadaljuje svoje razprave o jeziku naših pripovednikov, v tej številki je na vrsti Kernnik, o katerem je dognal, da je poznal samo dva načina govorenja: živi ljudski jezik in časnikarski jezik; novih besed ni iskal po besednjakih in jih ni tvoril. Tako je najbolj zadel jezik takratne meščanske družbe; v poznejših povestih pa se je odmakal časnikarskemu vplivu in se približal pravemu kmetijski jeziku. — Te Breznikove razprave bi moral brati vsak slovenski izobraženec, da očistimo svoj jezik tujk in peg. Srbi izdajajo v Belgradu poseben časopis (Naš jezik), katerega naloga je, paziti na čistostjo srbskega jezika; znano je namreč, da je belgrajski »žargon« popolnoma pokvarjen po hrvatskih in slovenskih vplivih in da so se proti taki mešanici vzdignili vsi srbski arbitri (Popovič, Belič

itd. Pred leti anketa v Pravdi). Koliko bolj smo še mi podvrženi njihoveму vplivu in zato moramo biti še bolj oprezni. In prav Breznik nam odkriva te grehe preteklosti. Kdor se bo lotil naših takih grehov — bo imel veliko več posla: Bojimo se tega sodnika, ki bo moral priti čim prej in trepetamo pred njim (Moj Bog, kdo ob obstal?) — toda radi stvari same naj že pride, čeprav vemo, da bomo mi sami padli kot prve žrtve! — Arhitekt F. Tomažič piše o vprašanju Stanovanja in stanovanjske hiše z ozirom na higijeno in materialno krizo. Tomažič je pristal preprostih oblik in zdrave okolice. Pod tem vidikom je on sam napravil načrt za novo vrsto enostanovanjskih hiš, z lastnim vrtom ob Dunajski cesti, in bi bile vse skupaj povezane v eno naselbino. Arhitekt prikazuje svojo zamisel z načrti, ki tvorijo priloge tej številki. — F. Stele poroča v članku o Likovni umetnosti v l. 1934.

Lepestovni del je zelo bogat; saj zavzema skoro polovico celotnega obsega. Ivan Pregelj približe pet Vsakdanjih balad, ki so kratki zapiski iz njegovega življenja, svojstveno pregledsko-baladno oglašeni, z različno vrednostjo. Peta: Da je le nekaj... bi prav lahko izpadla, druge pa so lepe extemporacije. — Pač pa preseneča Narte Velikonja s svojo nekdanjo močjo. V noveli »Na kliniki, ki jo je doživel sam v svoji boleznii, je zopet postavil nekaj živih tipov živčnih bolnikov, in vnesel nekaj primorskega bleška, ki se Velikonji vedno tako posreči. Njegova sila je dialog in notranja napetost dejanja. Zdi se, da je konec skoraj premalo plastičen. — Fr. Bevč nadaljuje drugi del lanske povesti »U bogi zlodejc, kako se Pečar vrne iz ječe in najde svojo ženo pri sosedu. Vmes pa že nakaže problem, ki bo ves tak, kot smo ga vajeni pri njem: ljubosumnost in nje usodna nujnost. — Homo novus, ki ga zdaj uvaja »Dom in svet« v slovensko slovo, je Igor Vidic, ki je napisal dramo La Gironda, nekaj dramatskih slik iz Velike revolucije. Prva podoba »Bastija« pri-

Občni zbor inženjerske zbornice

Ljubljana, 12. febr.

Ljubljanska inženjerska zbornica, v katero so vključeni vsi pooblašteni inženjerji in arhitekti Slovenije in Dalmacije, je imela te dni svoj občni zbor v magistratni dvorani. Zborovanje je vodil predsednik ing. Pirkmajer.

Iz poslovnega poročila je razvidno, da se je morala zbornica predvsem baviti z zaščito svojih članov pred poseganjem nepooblaščenih ljudi v delokrog avtoriziranih inženjerjev in arhitektov. — Razen tega pa je zbornica delala na to, da so se strokno izvažale one določbe obrtnega zakona, ki pridružujejo pravice do projektiranja pooblaščenim inženjerjem in arhitektom. Eksistenčne razmere so take, da je bilo potrebno odpreti nadaljne možnosti za zaposlitev, ki so po uredbi že določene za inženjerje in arhitekta, kar pa se dosega ni izvažalo. To je predvsem, da so pridruženi pooblaščenim inženjerji kot eksperti v vse tehnične in tehnično-gospodarske zadeve. Doseženi so bili nekateri uspehi v tej smeri, tako na primer je na pobudo zbornice izdala banska uprava naredbi, da morajo za načrti za industrijske zgradbe biti predloženi istočasno tudi načrti za strojno in elektrotehnično opremo tovarn. Z zadovoljstvom so člani sprejeli obvestilo, da je vlada sklenila uresničiti stare zahteve

pooblaščenih inženjerjev, da se tudi pri nas izvajajo velika javna dela in sicer le taka, ki bodo imela trajno vrednost. Spontano in živahno soglasje so izrazili vsi s predsednikovo izjavo, da se mora uresničiti še druga zahteva, naj se javna dela izročijo v izročitev domačim podjetjem, ki morajo nastavljeni domače delovne moči in graditi z domačim gradivom. Glavna težnja pooblaščenih inženjerjev in arhitektov pa je zakon o pooblaščenih inženjerjih, ki dosega še ni uresničen. Zbornica pa je takoj, ko je pokazala nova vlada voljo, da se loti važnih problemov, ki so se dosedaj vedno odlašali, sprožila preko glavne uprave inženjerske zbornice v Belgradu živahno akcijo, naj se zakoniti tudi ta zahteva.

Sprejet je bil nato soglasno obračun za preteklo leto in proračun za prihodnje. Prav tako so bile soglasno izvršene volitve in je bila predložena le ena lista. Za predsednika je izvoljen dosedajni Pirkmajer, za odbor pa naslednji inženjerji: Bleiweis, Černiav, Faturo, Dimnik, Likar, Mandić, Matanović, Platner, Šublić, Šušteršič, Petrovič, Oman, Tomazič, Umek, Franc Zupančič in Zagar. V nadzorstveni odbor so bili izvoljeni: prof. dr. Kral, ing. Deu in ing. Diskoviz iz Splita; kot zastopnika pri glavni upravi inženjerskih zbornic v Belgradu pa sta bila izvoljena: ing. Miklave in arh. Rohrman.

Valentin Oblak - 60 letnik

Spet je eden onih mož, ki žive tiho in neopaženo med nami, dele z ljudstvom njegovo usodo, mu služijo z nepretrganim dušnopastirskim in kulturnim delom, stopil med 60-letnike. Mož ni ne znanstvenik, ne umetnik, pač pa oblikovalec življenja v njegovih najglobljih plasteh, pravi Kristusov duhovnik, ki se jemlje izmed ljudi in postavja nad ljudi v tem, kar se nanaša na Boga (Hebr. 5, 1). Soško polje ga je dalo in darovalo kot svoje najdražje. Boga, 38 let skoro že gori njegova luč na svetilniku, preganja temo in kaže pot v pristan. Sirokorasle postave, zravnan, z odločnim korakom, mirnim, samozavestnim pogledom lepo razodeva v svoji zunanosti odlike svoje duše. Jasen, premočten, odločen, poln energije, preudaren, ki čuti tenko utrip ljudskega srca, a hkrati vzvišen nad njim kot vodnik, kot pastir v večnosti, z nadnaravo prežet. Njegova pot ni bila kot pot misijonarja, ki šele utira, a viharjen čas zadnjih treh desetletij sam priča, da človek, ki je stal sreči življenja, čutil preteče nevarnosti, videl dalekosežen pomen idej in smeri, ni ostal brez trdih preskušanj. Pot ga je peljala čez Kras, Senožce, mimo Borovnice na Gorenjsko v Poljane, Senčur, Ribno, Kropo in nazadnje v Presko, kjer naj nabrane življenjske skušnje vnoveči v največjo korist svojih ovčic.

Moč in neodoljivo delavnost, ki ga kljub letom še zmeraj določa, zajema iz dveh velikih idej — duša in Bog. Duše so njegovo delavno polje, mlade v svitu nedolžnosti, doraščajoče na pragu spoznanja sveta, duše s sredine bojev, napojene z žolčem in strastjo, duše, ki se kakor nagonsko obračajo in nezavestno gibljejo — duše, ki se kažejo za najrazličnejšimi obrazy, a z istim neustrašenim hrepenenjem po sreči, so njegovo edino življenjsko vprašanje. Izročeni dušam prinese Boga, posredovati skrivnostno obzornost stvari s Stvarnikom, združene utrditi, objavovati pred zlom, voditi v globine božje človeške skupnosti — v tem je vsebina njegovega življenja.

Na zunaj je pestro delo, strogo cerkveno, kulturno, gospodarsko, politično, a duh, ki v vsem veje, je nadnaraven, da povsod Kristus zmagava. Da je goreč dušni pastir, bi mogle najboljše povedati njegove ovčice, ki okušajo tolažbo, ki jo deli v spovednici, udarno besedo z lece, ki so deležne sadov njegovih molitev, poslušajo pri obiskih njegove navsete. Iz cerkve prenaša božjo ljubezen v hiše, vsi so mu pri srcu, vse zadeve padajo v njegove oči, za vse koristno ima srce. Vse združiti v enotno, ljubzensko župnijsko skupnost, vse sloje in stanove, vse ovčice, tudi tavačice, odstraniti vse ovire, ki ta cilj preprečujejo — je njegov

ideal. Je politik, a božji politik, ki želi doseči povsod obči blagor in dušno korist žuljanov. Ob tem slovesnem mejniku mu želimo, da bi mogel, kot on zna, še dolgo z mladeniško svežostjo in moško preudarnostjo spleitati skrivnostne vezi med dušami in Bogom, ter da bi se mu spopolnila vroča želja: prenoviti in povečati Boga hram. Zaupanje v Boga in neugasljiva gorečnost sta poročstvo — skoraj te potrebi zadoščeno.

Kaj pravite?

V neki deželi je živel nekje na deželi gospodar. Trden kmet je bil, na dobro obdelanem posestvu; posestvo spočetka ni bilo veliko, toda pridnost in varčnost gospodarja in njegove družine sta imetje lepo pomnožili, da so vsi živelj srečno in zadovoljno. Vsi so imeli vse: hrano, obleko, stanovanje in obutev, zato so pa tudi delali vsa po svojih močeh.

Nesreča pa je hotela, da sta gospodar in gospodinja kmalu drug za drugim umrli; na posestvu so ostali otroci sami.

Še večja nesreča pa je hotela, da se je po gospodarjevi smrti enemu izmed bratov zohotelo po oblasti nad domom in rodovino. In oblast, ki je bila prepričana, da bo brat svojim bratom res brat in ne samo gospodar, mu je prisodila ključe in moč nad brati.

Delali so vsi kakor prej; tudi drugam so hodili delat, če je bilo treba, samo da so zaslužili. Vse svoj zaslužek so pa oddajali doma: za hrano, za stanovanje, za obutev, za obleko, za tobak in za sladkor in za kavo so vsi plačevali po svojih močeh. Zlo pa je bilo, da jim brat-gospodar ni dajal tega, kar so vsi pošteno plačevali ali odslužili, pač pa je videl samo samega sebe! »Jaz sem gospodar« — tako je govoril in vihtel svoj bič nad svojimi brati dolje.

Dokler ni bila mera polna! Bratje so se namreč začeli upirati taki samovolji, ko so doraščali v umu in pameti in so se pritožili pri oblasti, ki je bila pravična.

Oblast je dala zapostavljenim bratom prav. Vzela je moč nad brati samoplačniču in napravila krivični konec. Oblast je rekla: Vsi delate, vsi plačujete, zato boste pa tudi vsi sili, obdelani in obuti in ne samo eden!

Samoplačni brat je nad to odločitvijo oblasti godrnjal, besnel in divjal, pomagalo pa mu ni nič. Višji volji se je moral ukloniti. Zmagala je pravica!

Kaj pravite, g. urednik, kje in v kateri deželi se je to zgodilo? In kaj pravite na vprašanje: Ali je imela oblast prav ali ne, ko je dala od lastnega brata zatiranim in zaničevanim bratom zadoščeno s tem, da je samoplačniču izvila iz rok bič, s katerim je tepel svoje brate?

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radenska, ki deluje proti boleznim ledvic, jeter, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Tako sem z referiranjem podal bogate vsebino te prve številke novega letnika naše odlične književne revije, katera zasluži, da jo ima vsak slovenski izobraženec, ker ga najsolidnejše informira o našem kulturnem življenju, obenem pa aktivno tvori novo stov. kulturo na temelju najbistvenejšega slovenskega svetovnega nazora — katolištva.

Naročnina 100 Din, dovoljeno tudi polletno plačevanje. Naročniki književnih zbirk Jug. knjigarnarje lahko revijo naročajo obenem z drugimi književnimi zbirkami za 96 Din, plačljivo v mesečnih obrokih po 8 Din. — Uredniki so: prof. Fr. Koblar, dr. Fr. Stele in prof. Fr. Vodnik (izdaja ga Jugoslovanska knjigarna).

DRAMA — Začetek ob 20
Sreda, 13. februarja: Sirokomačo Jaganje, Red B. Cotriček, 14. februarja: Sluga dveh gospodov, Premijera, Red B. Cotriček.
Petek, 15. februarja ob 15: Matiček se ženj, — Dijaška predstava. Cene od 5 do 14 Din.

OPERA — Začetek ob 20
Sreda, 13. februarja: Hoffmanova pripovedka, R. Sreda, Cotriček, 14. februarja: Štirje grobani, Red C.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE
Sreda, 13. februarja: Zaprti.
Četrtek, 14. februarja ob 20: Od zore do mraka, Red A. Zlatičanec.

LJUDSKA UNIVERZA V LJUBLJANI
Drevo ob 13.35 bo nadaljeval g. prof. dr. Robid Maku: Vprašanja iz filozofije. Predavanje bo na državni trgovalski akademiji.

Koledar

Sreda, 13. februarja: Katarina Ričijska, devica; Gregorij II., papež; Beniglu, mučenec.

Smrt zvestega uslužbenca

V Ljubljani je včeraj umrl najstarejši uslužbenec Jugoslovanske knjigarnarje v Ljubljani, Anton Supin, v starosti 76 let. Svojo službo je nastopil pri tedanji Katoliški bukvarni leta 1884 in jo je zvesto vršil do zaslužnega pokoja, ki ga je nastopil leta 1929. Blagomu uslužbenca bodi ohranjen topel spomin, pokoj njegovi duši! Pogreb bo v četrtek ob pol 3 popoldne od cerkve sv. Florijana.

† V Knezdolu pri Trbovljah je umrl posestnik g. Alojzij Čestnik, član nadzorstva Kmečko delavske branilnice in posojilnice v Trbovljah. Blag mu spomin!

Ostale vesti

— Ne bili bi vredni njegovega velikega dela in njegove najvišje žrtve, ki jo je položil na oltar svojih in vaši zedinjeni domovini, če bi se ne odzvali s primernim prispevkom k stroškom za postavitev spomenika njemu — našemu narodnemu vladarju mučeniku. Storitve torej svojo dolžnost napram njemu in nakazite po svojih močeh prispevek Odboru za postavitev spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani, Gledališka ulica 9/IV., pošni čekovni račun št. 11.200.

— Novo veliko delo grofa Vojnoviča. — Večkrat smo že omenili simpatičnega gosta, ki se zelo rad mudi v Celju, znanega jugoslovanskega zoologa in publicista grofa dr. Luja Vojnoviča. Sedaj je končno izšlo njegovo delo »Historie de Dalmatie« v dveh delih v zelo lepi opremljeni s krasnimi gravurami. V tem delu opisuje avtor na podlagi obširnega znanja zgodovino Dalmacije od dobe Fenicianov do zedinjenja Jugoslavije. S skrajno jezikovno dovršenostjo nam podata grof Vojnovič v tej knjigi delo in ljudi, da mora zbuditi v vsakem za njo živo zanimanje. To veliko delo ne predstavlja samo dela izredne marljivosti, temveč zasluži tudi, da se ga temeljito študira. Široko duševno obzornje, ki veže iz vsega dela in finesa jezika delata to delo še posebno važno in ga predstavlja kot prispevek kulturne zgodovine.

— Mraz priška. Po dveh dneh snežnih viharjev v preteklem tednu se je zasnovo in je začel počasi pritiskati februarjski mraz, ki je od dne do dne hušji, toda še vedno znojljiv. Včeraj jutraj se je temperatura v Sloveniji gibala med —15° do —20° C. V Ljubljani je bilo jutraj —15,2° C, na aerodromu v D. M. v Polju pa celo 21° C. V Mariboru je bilo —14° C, v Rogasški Slatini pa —19° C. Hušji mraz je bil po Notranjskem in po nekaterih krajih Dolenjske in Gorenjske. Po dnevi je mraz odnehal ter je nastopilo lepo sončno vreme.

— Proti zaprtju in hemeroidom. motenju v želodcu in črevih, oteklim jeter in vranice, bolečinam v hrbtu in križu, je krasno sredstvo naravna »Franz-Josef« grenčica, večkrat na dan zavžita Zdravniške preizkušnje pri obolenjih spodnjih delov telesa so dognale, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo razkrajajoče in vselej mlo odvajalno.

— Snežni zameti po kamniškem okraju so zelo ovirali promet in ga ponekod za par dni sploh onemogočili. Najbolj sta bila prizadeta Črni graben in Tuhinjska dolina. V soboto in v nedeljo so posebno trpeli avtohušji, ki so komaj premagali visoki sneg po Črnem grabnu in si z večjimi zamulami s težavo utrli pot do Domžal in do Celja. Najtežavneje pa je bilo za avtobuse v Tuhinjski dolini, kjer avtobus sploh ni mogel čez visoki klanc na Kozjaku, ki loči Motnik in Tuhinj. Tu so bili do 2 metra visoki snežni zameti, pod katerimi je izginita vsaka sled ceste. Nobeno vozilo ni moglo premagati ovir in šele ko se je v nedeljo vreme ustalilo, so s težavo zorali sneg s ceste, zamete pa prekopali. V ponedeljek je bil zopet vzpostavljen promet po Tuhinjski dolini in v Pezregrinov avtobus spet redno vozi. Tudi na Črnuvcu je sneg zamedel cesto ponkrd poldrug meter na debelo.

— Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani sporoča pevovodjem in organizator, katerih zbori bodo sodelovali pri slovesni pontifikalni maši na Stadionu dne 30. junija ob priliki evarhijskega kongresa v Ljubljani, da se dobijo istotam tako glasovi maše »Missae Angelicae« (partitura izide v kratkem), kakor tudi vložni spevi (introtitus, graduale, ofertorij in komunio) za ceno 3 Din za izvod.

— Motnje v želodcu in črevesu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabost, očišamo, te popijemo vsak dan čašo »Franz-Josef« grenčice.

Hrastnik

Odšla je duša po večno plačilo. Vsem znano Zastoparjevo teto je po dolgoletnem hiranju usoda priklenila na mrtvaško posteljo. Vendar jim je prizanesla do visoke starosti, toda kakor vsaka pridna žanjica prejme vredno plačilo, si je smrt izbrala tudi našo teto, da jih popelje pred večnega sodnika in plačnika. Sredi sveže zime so v nedeljo, 10. t. m. ob pol 1 popoldne zatisnili svoje trudne oči in se prevideni s tolažili sv. vere poslovlili od nas vseh ter se preselili k Bogu za svoja neštivilna plemenita dela po večno plačilo. Žal, da jih je tako naglo prehitela bela žena, kajti vsi sorodniki, domači in poznani smo navdušeno pričakovali, da proslavimo njihovo osemdesetletnico. Čenimo to lepo starost. Kajti malo jih je, da dosežejo tako visoka leta in pravo gotovo so Zastoparjeva teta edina v Hrastniku, ki jih je birmal škof Martin Slomšek. Lep simbol za Hrastnik. Ohranimo jih s svojo molitvijo v trajnem spominu, saj jim bo to naš najlepši spomenik.

25% popusta 25%

od cerkvenih govorov dr. M. Opcka
dobi kdor kupi celo zbirko do 15. III 1935

Cela zbirka obsega 24 zvezkov ter stane nevezana Din 46 — s popustom pa samo Din 34/50
H. Ničman, Ljubljana, Koparjeva 2

RADENSKA
Kateri motor se bo hitreje pokvaril, ali tisti, ki vozi po gladkem asfaltu, ali oni, ki vozi po razrvanih vaških cestih? Kat-ro srce bo najje vzdržalo — ali po gladkih blih ali po sklerozi?
vsebuje jed v naj ravinejši množini. Preprečuje sklerozo od srca ju e neje komplikacije, ledci in cisti kri in d-ue na vešino...
Kar je o je za motor to e RADENSKA
za srce n žlje, ime l Vas živi enski
milo v redn, posebno sedaj doz ml!

Celje

— Stevilo volilnih upravičencev v celjski mestni in okoliški občini. Za bodoče skupščinske volitve, ki bodo letos dne 3. maja, je vpisanih v volilnem imeniku za mesto Celje 2220 volilnih upravičencev, medtem ko jih je v okoliški občini 2370. Volilni imeniki so od sodišča potrjeni in so vsakomur na vpogled. Ieklamacije je treba izvršiti do dne 22. t. m.

— Novi proračun celjske okoliške občine. Proračun občine Celje-okolica za proračunsko leto 1935-36 je od 11. do 15. t. m. razgrnjen v občinski pisarni na Bregu. Novi proračun predvideva 2.156.950 Din izdatkov in prav toliko dohodkov.

— Smrtina žetev. Umrl je gosp. Hugo Schmidt, 61 let, trgovec, Gosposka ul. 7. Pogreb bo danes ob četrti na 5 iz mrtvašnice mestnega pokopališča. Pogreb ge. Urabičeve bo tudi danes in sicer ob 4 popoldne iz mrtvašnice mestnega pokopališča. N. v. m. p.

— Vabilo staršem. Pri celjskem učiteljskem društvu deluje pedagoški krožek, ki prireja sestanke vsakih 14 dni v mestni narodni šoli. Prihodnji in prvi skupni sestanek s starši bo v petek 15. t. m. ob 16 uri v mestni narodni šoli. Obravnavala se bo detinska doba.

— Požar v Gaberju. V ponedeljek okrog 21.45 je nastal v podstrešni sobi v poslopnju gostilničarke Terezije Permozer na Mariborski cesti št. 7 požar zaradi preveč razgrete peči. Zgorelo je nekaj tramovja in del stropa.

— Redni letni pregled motornih vozil za l. 1935 bo v ponedeljek, 18. t. m. pri mestni garaži na Sp. Lanovžu in sicer za območje predstožništva mestne policije od 8—10 dop, za vozila iz celjskega okraja pa od 10 dopolne dalje.

Kamnik

Novo trošarine in davšine hoče vpeljati občina, s katerimi bodo predvsem prizadeti trgovci in v isti meri seveda meščani. Občinska uprava je izdelala cel pravilnik, po katerem bodo pobirali davšine, seveda če jih bo občinski odbor odobril, kar pa močno dvomimo, ker se javno mnenje odločno obrača proti tem predlogom. Trošarine so predvidene na vse življenjske potrebščine, kakor n. pr. v Ljubljani. Plačevali bomo trošarino za moko, sadje, barve, les, olje, mast itd. Trgovci bodo seveda morali to trošarino in občinsko davščino vračunati v ceno in tako bo n. pr. v Kamniku mast 1 Din dražja kakor na Vrhopolju in v Mekinjah. S tem bo seveda precej ubita konkurenčna zmoglost kamn. trgovcev z okolico, na drugi strani pa bo podražilo življenje v Kamniku. Če hočemo biti tujsko-prometen kraj, ne smemo podraževati življenja. Karakteristično pa je za našo občinsko upravo to-le: predlagala je, da se uvede trošarina na mast, moko, sladkor itd., znižala pa je trošarino na pivo in vino.

Naznanila

Liubljana

1 Zveza večjih sestric sv. Klare ima v nedeljo, 17. februarja ob 11 v dvorani na franciškanski portici izreden sestanek s sklopičnim predavanjem o evarhijskih kongresih Vabljeni so tudi vse tiste osebe in vaje, ki so sicer zadržane. Predava g. tajnik Vinko Zor. — Voditelj.

1 Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva na Viču priredi v četrtek, 14. februarja ob 19 predavanje o oplojevanju rastlin ter o cepilju in obrezovanju sadnega drevja. Predavali bo banovinski šolski nadzornik g. Škufli, kar bo predavatelj cepilnje praktično pokazal, naj udeleženci po možnosti prinesejo s seboj cepilne nože. Druge potrebščine bo preskrbela podružnica.

1 Tartini je bil eden najslavnejših violinskih virtuozov svoje dobe pa tudi vseh časov. Bil je pa tudi skla.atelj svetovnega slovesa. Predvsem je komponiral veliko število violinskih skladb, katere je sam izvajal na javnih koncertih, pa tudi mnogo koncertov in simfonij. Koncert za čelo, ki ga igra v ponedeljek, 18. februarja v Ljubljani g. Bozimir Leskovic s spremljevalcem komornega orkestra pod vodstvom dirigenta g. L. M. Škerjanca, je edina Tartinijeva skladba te vrste. Odlikuje se po posebno plemeniti melodiji in harmonski invenciji. Poleg Tartinijevoga koncerta se izvajata še Boccherinijev in Haydnov. Prodajata vstopnice v knjigarni Glasbene Matice, koncert bo v filharmonični dvorani.

1 Nočna služba imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočvar, Celovška cesta 62, in mr. Gartner, Moste.

Maribor

1 Pravno predavanje v Ljudski univerzi v Studencih se nadaljuje drevi ob 19. V četrtek pa nadaljuje dr. Travner svoje predavanje o suženstvu.

1 Zveza mladih skrbolencev sklene izredni občni zbor za 14. februar ob 17.30 v dvorani Delavske zbornice.

1 Podružnica Društva ljubiteljev pitjarjev bo imela svoj redni občni zbor z občinjnim dnevnim redom v četrtek, 14. februarja ob 18.30 v hotelu Orel in vabi vse člane, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Celje

1 Občni zbor Vincencijevih konferenc bo drevi ob 20 v tajništva. Vabljeni so vsi člani in prijatelji revije.

1 Apologetični odsek DNK ima drevi sestanek. Na dnevnem redu je predavanje »Naša priprava za naš poklice«.

1 Občni zbor Rdečega križa bo v četrtek, 14. februarja ob 14 v seljni dvorani mestnega poštarništvaja s občinjnim dnevnim redom. Prosi se polnoštevilna udeležba.

1 Državna krajevna šola čita dece in mladino bo imela v četrtek, 21. februarja ob 9 v mali dvorani Narodnega doma svoj redni občni zbor z občinjnim dnevnim redom. Prijatelje uboge mladine vlijudno vabi odbor.

Drači kraj

1 Dolenja vas. V nedeljo, 17. februarja pripravijo takojšnja bojevalna organizacija in dvorani Društvenega doma ob treh popoldne pretrajljivo igro iz vojnih časov »Vrnitve«.

Naše dijaštvo

1 Kongregacija akademikov pri oo. jezuitih ima drevi ob 19.45 svoj redni cerkveni sestanek, s katerim bodo semestraini po itincani na Zrinjskega cesti 9. Ponemimo se zaradi Poljčke. Gostje vabljeni! Prefekt.

Strašne kazni za lovske tatvine

Divji lovci v srednjem veku

Dandanes naša zakonodaja sicer določa precej ostre kazni za lovske tatvine in divje lovce. Katoliška moralna na tako zvano »lovske tatvine« precej drugače gleda, kakor pa gledajo posvetni zakoni. Zato se v naslednjem ne bomo spuščali v obravnavo o lovske tatvine, ampak bi samo radi povedali, kako je posvetna zakonodaja v starih časih nastopala proti divjemu lovu.

Jasno je, da je v prav starih časih lov bil sivo boden za vse. Ko so zemljo razdelili, je tudi lov postal last tistega, čigar je bila zemlja. Ko je v srednjem veku fevdalna gospoda imela v lasti svojo zemljo — z malimi izjemami svobodnih kmetov — si je na tej zemlji lastila tudi izključno pravico do lova. Vsled tega so nastali veliki boji med zastopniki zemljiške gospodstva in med kmeti. Gospodstva je neupravičene lovce strogo kaznovala. Zato je že l. 1230 izšlo zakonsko določilo (Sacksenspiegel), ki velevala: »Ker je Bog ustvaril ljudi, jim je dal tudi oblast nad ribami in ptiči in vsem divjimi živalmi. Zato nihče ne sme izgubiti svojega življenja zaradi teh živali.« Podobno določa tudi staronemški zakonik »Schwabenspiegel« iz l. 1275: »Noben sodnik ne sme komu vzeti življenja, niti zaradi divjačine, niti zaradi ptičev, niti zaradi rib.« Iz tega je razvidno, da je srednjeveška zakonodaja hotela omiliti preveliko strogo zemljiške gospodstva z lovske tatvine.

Razvoj pa je šel dalje. V frankovski državi je kmalu dobil kralj edino pravico lova v gozdovih (lovske regal). To svojo pravico je branil tudi proti svojemu plemstvu. Frank. zgodovinar škof Gregor Tourski pripoveduje, da je frankovski kralj Guntram (560—593) nekoč na lovu našel ostanke ubitega tura. Poklical je na odgovor svojega gozdarja, kateri mu je priznal, da je tura ubil kraljev komornik Kundo. Nato je kralj dal svojega komornika zapreti. Kundo pa je tajil, nakar je kralj določil, naj med gozdarjem in komornikom dvoboj določi resnico. Ker pa je bil komornik že prileten, se je ponudil namesto njega za dvoboj njegov nečak. Oba nasprotnika, komornikov nečak in gozdar, sta se začela boriti. Nečak je vrigel v gozdarja sulico in ga podrl. Nato je mladenič potegnil nož in z njim hotel padlemu gozdarju prerezati vrat. Ko se je sklonil čezenj, je ranjeni gozdar z zadnjimi močmi svoj nož potisnil

mladeniču v trebuh. Tako sta oba na istem mestu izdihnila. Ko je to videl komornik Kundo, je hotel ubežati v cerkev sv. Marcela, kjer bi ga kralj ne mogel prijati. Preden je stopil na cerkveni prag, so ga zasledovalci prijeli, privezali na kol in kamenjali.

Se 900 let kasneje najdemo krute kazni proti lovske tatvine. Saksonski volivni knez Moric je divjega lovca dal privezati na jelena in žival poglaval v gozd. Za njim pa je spustil pse. Ta strašni lov je trajal toliko časa, dokler se ni jelen zgrudil. Divji lovec na jelenu pa je bil od vej in grmovja ves razmesarjen. L. 1656 so divjega lovca privezali zadaj za jelena, kateri ga je vlačil s seboj. Ubogi človek je bil tako zbit, da je potem, ko so ga odvezali, kleče prosil, naj ga usmrte.

Ob Luthrovih časih — okrog leta 1517 — je vojvoda Urh Württembergski izdal tale odlok: »Vsakomur naj se izdolbejo oči, kdor bi s puško ali z lokom šel po poju, ali v lovišče, ali bi sicer bil sumljiv.« V Weimarju na Nemškem so proglasili »vse divje lovce za oštine počestne razbojnik in morilce, katere je treba takoj obesiti, njihove žene pa žigosati ter jih vtakniti v ječo.«

Kakor že omenjeno, so na Württembergem posebno kruto kaznovali divje lovce. Odlok iz l. 1756 določa, da je vsakemu divjemu lovcu treba odsekati desno roko, ali pa mu dati na glavo »čepico divjega lovca«, katero naj nosi celo življenje. Ta čepica je bila strašno mučilno orodje. Okrog obsojenčeve glave so prikovali železen obroč, ki je bil tako ozek, da se je z vso silo pritiskal na glavo. Na ta obroč so potem pritrdili težko železno jelenovo rogovje, katero je bilo težko 20—25 funtov. To je moral nositi obsojenec. Druga huda kazen za divjega lovca je bila ta, da so ga privezali. To privezovanje je ostalo mnogo let v navadi. Se celo v svetovni vojski je bil tega deležen marsikak slovenski vojak. Privezovanje divjih lovcev je bilo še hujše, kakor pa privezovanje vojakov v vojski. Roki so mu zvezali na hrbtu navkriž. Tako zvezani roki so privezali na dolgo vrvo, katere je visela čez kak visok tram. Za to vrvo so obsojenca dvignili visoko v zrak ter ga nato nenadno spustili na tla. Preden pa je z vso težo svojega telesa siromak priletel na tla, ga je tik pred tlom zopet nenadno

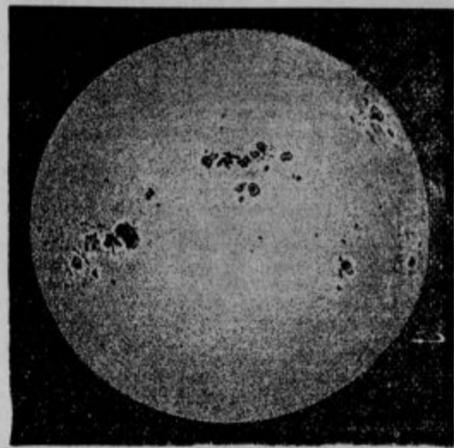
dvignila kvišku napeta vrvo. Lahko si mislimo, kako strašne bolečine so to bile.

Druga taka stroga navodila so bila: »Kdor bi na prepovedanem kraju lovil ribe ali rake, temu naj se užge riba ali rak. Nato naj ga s palicami pretepo in izženo iz dežele.«

V mali nemški kneževini Nasavski so imeli tale določbe: »Cozdni in lovske uslužbenci naj posebno pazijo na divje lovce. Če jih zalotijo pri delu in jih ne morejo prijati, smejo na nje streljati, da jih dobe žive ali mrtve v roko. Kogar s puško v roki zalotijo v gozdu ali na kakem drugem sumljivem kraju vstran od navadnih cest, naj ga lovci takoj ustrelje, ne da bi ga poprej opozorili.« Značilna je tudi tale odredba: »Kdor vidi človeka, da po polju ali po gozdu s psi goni in lovi, naj se potruditi, da ga ujame. Če bi pa divji lovec hotel uiti, ga mora zasledovati in naj po vaseh dajo zvoniti plat zvona.«

Take strašne določbe nikakor niso bile utemeljene in bi jih s človeškega stališča nihče ne mogel zagovarjati. Razumemo jih le kot ožje tedanje zemljiške gospodstva v boju za svoje predpravice, katere so jim bile več, kakor pa človeško življenje.

Nove solnčne pege imajo 70.000 km premera

Čeprav si znanost solnčnih peg ne zna še razložiti, vendar vedo o njih toliko, da povzročajo velike elektrotehnične učinke, kateri vplivajo tudi na življenje na zemlji.

Avtomobili na paro so izdelali v Kasselu na Nemškem. Kurijo ga s katranovim oljem, katero pridobivajo iz rjavega premoga.

Grobarji - jastrebi

Stolpi smrtnega molka

Kako Parzi v Indiji »pokopujejo svoje mrliče«

Indija ima kakih 300 milijonov prebivalcev, med katerimi igrajo največjo vlogo Parzi, to je mal rod, ki šteje le kakih 100.000 duš, a se trdno drži skupaj ter se po večini peča s trgovino. Tudi sicer jih dobiš na važnih mestih. Med seboj žive kakor družina. Največ jih je v Bombaju, drugod jih je le malo.

Ta rod je nekaj prebival v Iranu. Ko je islam začel tja širiti svojo moč, se niso hoteli udati in so se rajši izselili v Indijo, samo da se niso pomohamedanili. Ze nekaj tisoč let se drže Zoroastrove vere. Zato so zanimivi njihovi mrlični obredi.

Kadar kak Parz umira, začne sobo, iz katere bodo odnesli mrliča, pomivati. Skrbno opero bele rjuhe, v katerih bodo odnesli mrliča. Malo pred smrtjo pokropje umirajočega z vodo, katere je prav za prav sok iz rastline »havma«.

Po smrti mrliča temeljito okopljejo in ga zavijejo v bele rjuhe; zavilo mora biti vse truplo, le obličje je prosto. Sorodniki potem ovijejo okrog trupla še nekako vrvo, »kusti« jo imenujejo. Poslej se mrliča ne sme nihče več dotakniti, kakor le tisti, ki ga pokopujejo. Mrliča tako položijo, da njegov obraz ne gleda na sever. Stari Iranci so namreč sovražili severno stran, češ, da od ondot prihajajo vse nesreče in vse zlo.

Potem pripeljejo mimo mrliča psa. Pravijo, da to delajo zaradi tega: Če pes mrliča pogleda, je to znamenje, da ni še mrtev; če pa se pes za truplo ne zmeni, to pomeni, da je res mrtev. Stari Parzi so namreč verjeli, da pes najbolje ugotovi, ali je kdo mrtev ali ne.

Po vsem tem pa prenese mrliča v stolp smrtnega molka, kar se mora zgoditi vedno podnevi, da mrliča lahko obsevajo solnčni žarki. Najsi leži mrlič še tako daleč, ga nikdar ne smejo peljati, ampak ga vedno le nosijo, in sicer ga nosijo v dvoje. Četudi pokopujejo otroka, ga morata vendar nesti dva človeka. Pogrebcev je lahko tudi 6 ali 8 ali več, samo po dvoje jih mora biti.

Tudi žalujoči svojci korakajo za mrličem po dva in dva. Na železni nosilnici neso mrliča skozi vse mesto do stolpov smrtnega molka. Ko spreved

pride do stolpa, nosilci postavijo nosilnico na tla, da svojci rajnim lahko zadnjikrat pogledajo v obličje. Med tem odpro železna vrata stolpa in mrliča neso v stolp, ga položijo tam na kamenit tlak, na kar odstranijo rjuhe, v katere je bil mrlič povit. Sedaj se ga nihče več ne sme z roko dotakniti. Rjuhe potrgajo z mrliča z železnimi kavli. Ko je mrlič slečen, ga gola puste na kamnu, nosilci zapuste stolp in zaklenejo železna vrata.

V Bombaju stoje stolpi molka na lepem griču Malabar, sredi velikega vrta. Zgrajeno so tako, da od zgoraj ne more nihče notri videti. Ko se pogrebniki približajo griču, se razvnamejo veliki jastrebi, katerih vse polno poseda tam okoli po drevju in po obzidju stolpa. Ko so mrliča položili v stolp in za njim zaprli železna vrata, se od vseh strani pripode veliki gologlavi jastrebi z golimi in rdečimi vratovi ter planejo na mrliča, katerega v nekaj trenutkih razkosajo in razmesarijo. Pravijo, da ti ptiči svoje delo tako naglo in temeljito opravijo, da v 12 minutah požro večino mrliča. Najprvo planejo nanj največji in najmočnejši jastrebi, za njimi pridejo manjši, dokler naposled vrane ne izkljujejo ostan. kov s kosti.

Parzi imajo tako vero, da so zemlja, ogenj in voda svete reči ter da bi jih mrlič oskrnil. Zato mrličev ne pokopavajo, jih ne sežigajo in tudi v vodo ne mečejo, ampak jih prepuste divjim ptičem v plen.

Stolpi molka so okrogli in zidani iz kamna. Notranji del stolpa, ki meri po obsegu kakih 100 metrov, je ves tlakovan s kamnitimi ploščami. Ta kamniti tlak proti sredi pada. V sredi je globoka jama, v katero padajo mrličevi ostanke, posebno pa kosti, katere spere tjakaj deževnica. Pod vplivom vročega tropskega solca ti ostanke naenkrat razpadejo v prah.

Čeprav so ti pogrebni obredi po naših evropskih pojmihi nekaj nezasižanega, vendar se jih maloštevilni Parzi v Indiji krčevito drže, tako da si celo Angleži, ki so v takih stvareh precej natančni, doslej še niso upali posegati vmes.

Radovedneži silijo k Hauptmanovi obravnavi

Takole se drenjajo pred sodiščem v Flemingtonu, da bi prišli na vrsto. Niti silni mraz jih ne prežene. Več žensk je celo od mraza omedlelo. Pa radovednost je hujša ko zima.

Redki so prijatelji v nadlogi. Resnični prijatelji so redko sejant.

Narodni kongres indijskih katoličanov

Ze v tretje se je vršil pod okriljem Nacionalne lige indijskih katoličanov »Vseindijski katoliški kongres«. Zboroval je v dneh od 28. do 30. decembra 1934 v Puni. Kongresu, ki se ga je udeležilo 95 odličnih delegatov iz skoraj vseh indijskih škofij, je predsedoval g. Dominik Ferreira iz Bombaja. Vršil se je v znamenju obrambe katoliške družine in katoliškega solstva.

Nevarnosti, ki družini v Indiji — kakor tudi drugod — pretijo, ločitev zakona, omejevanje rojstev, nujnost obrambe krščanske družine proti njenim sovražnikom ter vzgoja mladine v prave značaje, to so bile naloge, ki so jih posamezni govorniki zelo spretno obdelavali. — V resoluciji je bilo poudarjeno:

»Kongres obsoja vse javne in tajne sile, ki skušajo razdreti edinost, svetost in nerazdružnost zakona, pokopati avtoriteto staršev, razmajati katoliško družinsko življenje. Kongres apelira na civilno oblast, da odreče privolitiev vsem takim razdirajočim predlogom, apelira na katoliško učiteljstvo iz vseh sveinih in redovnih vrst, naj storijo vse, da bo katoliškim družinam v državi omogočeno res katoliško družinsko življenje, da bodo varne pred razdirajočimi vplivi državnega življenja.

Nadaljne resolucije se pečajo z vzgojo v družini na zdravi katoliški podlagi za ustvarjanje trdnih katoliških značajev, za ohranitev katoliških življenjskih in verskih vrednot za širjenje kraljestva božjega na zemlji. Ubožnejše šole v Indiji, Birmi in na Ceylonu naj podpira zato poseben podporni fond. Katoliško časopisje pa naj stoji trdno ob strani v boju zoper sodobno versko miselnost.

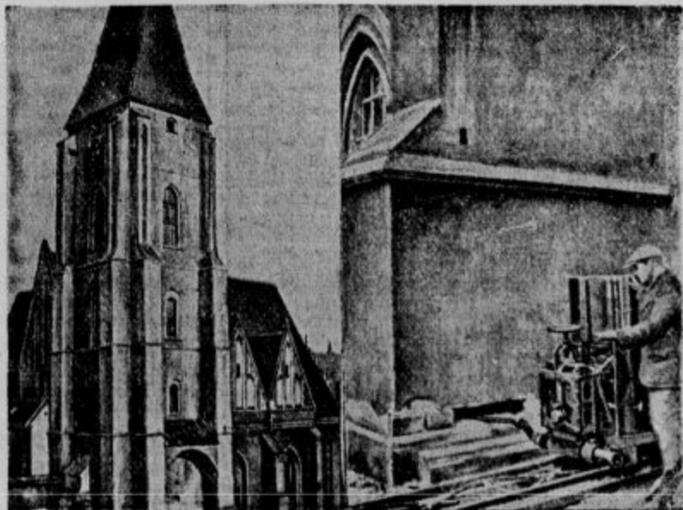
Iz otvoritvenega govora nadškofa Döringa pa je važno zlasti ono mesto, kjer govori o družini: »Kot katoličan se zavedajmo tega, da je družina klica vseh socialnih zvez in božja ustanova. Kristus je družinsko zvezo postavil v zakrament. Materializem, naturalizem, socializem in današnji boljše zveze se združujejo, da bi svetost in bistvo katoliške družine razrušili. Obramba katoliške družine in zaščita njene čistosti in svetosti je najodličnejša naloga Katoliške akcije.«

Kakor smo že poročali, je reka Mississippi v Ameriki udarila čez bregove. Tisoče ljudi je moralo bežati, da so si rešili gošo življenje. Na sliki vidimo družino ameriškega farmerja, ki je rešila le to, kar ima na sebi. Od živine so rešili edino le jagnje, katero pestuje mal fantiček na vozičku.

Cerkev bodo podžagali

V Vratislavi (nemška Šle zija) je lepa cerkva sv. Barbare, kateri pa vraga dela veliko škodo. Zato so sedaj cerkvo začeli podžagavati. Tako nastalo odprtino bodo zalili s smolo ter s tem preprečili, da bi se po vlagi širile gobe. Delo opravlja električna žaga, kakor jo vidimo na sliki.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženskovanski oglasi Din 2.— Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročitvi — Pri oglašitvi reklamnega znatja se računsko enotno št. 3 mm visoka poltina vrstica po Din 2.50. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko

Priveditve

Kavarna Stritar
Vsak večer koncert.

Službodob

Tkalni mojster
z dolgoletno prakso za vezne in fine tkanine, ki je tudi več izgradnje stavitev perfektno vseh sistemov, samostojen delavec, dobi nameščenje. Pogoje in prepise spričeval na naslov: Aleksander Ristič Niš, Pantelejska 71. (b)

Magistra farmacije
ali diplom. farmacevta, samca, išče lekarna na deželi. Nastop takoj. Ponudbe upravi »Slo.« pod »Lekarna« 1472. (b)

Prodajalko
starejšo, ki bi vodila samostojno trgovino z mešanim blagom na deželi — sprejem takoj. Prednost imajo s kavcijo. Ponudbe pod »Delavna in poštena« št. 1483 upr. »Slov.« (b)

Služkinjo
starejšo, ki ima veselje do otrok in vrta, sprejem. Prelesnik, Ljubljana, Janševa ulica. (b)

Služkinjo
z večletnimi spričevali, z znanjem kuhe in vseh hišnih del in ki ima veselje do otrok, se sprejme s 1. marcem. — Ponudbe pod »Mlada in poštena« št. 1501 upr. »Slov.« (b)

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka Ljubljana Krekov trg 10

Posredujem
denar na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d) Telefon 38-10

Kratkoročno posojilo
40.000 Din, za nakup posestva iščem. Vknjižba na prvo mesto. — Naslov v upr. »Slo.« pod št. 1488. d

Vnajem

Restavracijo
center Ljubljane, velik promet, oddam takoj v najem. 1500 Din mesečno. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1493. (n)

Prodamo

Neveste
gospodinje - obrtniki ne zamudite ugodne prilike. Zaradi izpraznitve zaloge odprodajam iz skladišča razno kuhinjsko posodo, orodje itd. — po znatno znižanih cenah Stanko Florjančič, železnina, Resljeva cesta št. 3 (poleg Zmajskega mostu). Vhod skozi dvorišče v račun vzamem tudi hranilne knjižice Kmetске in Ljudske posojilnice ljubljanske. (l)

Pozor trgovci!

Prodajam 15.000 parov platnenih čevljev z gum. podplatom v sivi in beli barvi. — (ena istim je Din 1.50 za par od šte. 23 46. Izpod 100 parov jih ne prodajam. — Čevlji so so-ldno in lepo izdelani in je vsak par posebej zapakan v kartonu.

Ivan Prešern
tovarna čevljev
Kranj

ribje olje
iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Ženini, črne suknje
in obleke res poceni kupite pri **PRESKERJU** - Sv. Petra c 14 (l)

VINA
Za težko delo Vam z dobrim vinom postreže **Centralna vinarna v Ljubljani.**

Cvetlični med
pitanec, iz lastnega čebelnjaka — prodaja po 9 Din na debelo Blaževac A., Piškarevci via Djakovc. (l)

Bencinski motor 5 KS
dobro ohranjen — še v obratu — prodam. Kupim pa motor 10 KS na bencin ali plin. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1458. (l)

Stroj za šivanje
usnja in vreč, ter 3 male ogrevalne pečice, prodam. »Sladine«, Ježica. (l)

Ia. suhe hruške
za kompot, 10 kg 60 Din. — Pitane zaklane purice 10 kg 130 Din - franko poština razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (l)

Šivalni stroj
počezljiv, malo rabljen - nanorodaj Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1497. (l)

Naprodaj:
različna nova in stara konjska oprema, nova in stara sedla, po nizkih cenah pri Bežjak Ivan, sedlar, Cvetlična ul. 33. l

Automehanični stroji

se pod ugodnimi pogoji prodajo. Poizve se v gostilni **Kus, Celje, Glavni trg 5**
Ali ste že poravnali naročnino?

Debege tiskalno napravo
skoro novo aparat in večjo zalogo črk, le malo česa rabljeno, ceno prodam. Naslov pove uprava »Slovenca« pod »Debege«.

+

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI
NAZNANJA TUZNO VEST, DA JE UMRL NJEN DOLGOLETNI ZVESTI USLUZBENEC, GOSPOD

ANTON SUPIN

MIR NJEGOVI DUŠI! POGREB BO V ČETRTEK, DNE 14. FEBRUARJA 1935 OB POL TREH POPOLDNE IZ HIŠE ZALOSTI ULICA NA GRAD ST. 2 NA POKOPALIŠČE K SV. KRIZU

V LJUBLJANI, DNE 12. FEBRUARJA 1935

+

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da je moj zlati soprog, stari oče, svak in tast, gospod

Anton Mekle

višji sodni oficijal v pokoju

danes, v torek, dne 12. februarja 1935 ob 16.20. uri umrl Pogreb blažega pokojnika bo v četrtek, dne 14. februarja 1935 ob 4 pop. iz Vidovdanske c. št. 9 na pokopališče k Sv. Križu

Ljubljana, dne 12. februarja 1935

Pavla, soproga;
Angela por. Golob, Leopoldina por. Mir, Anton, Jože, Minka por. Bajuk, Milan, Marjan in Milena, otroci in ostalo sorodstvo

+

Umril je naš srčnoljubljeni brat, gosp.

Anton Supin

previden s sv. zakramenti za umirajoče. Pogreb blažega pokojnika se bo vršil v četrtek ob pol 3 popoldne iz Ulice na Grad 2 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 12. februarja 1935.

Žalujoči ostali.

+

Globoko potrli javljamo pretresljivo vest, da je danes, dne 12. februarja nenadoma umrl naš ugledni in poštvalni član nadzorstva Kmetске delavske hranilnice in pos. v Trbovljah, gospod

Alojz Cestnik

posestnik v Knezdolu pri Trbovljah

Ohranimo ga v trajnem spominu!
Trbovlje, dne 12. februarja 1935.

Načelstvo in nadzorstvo.

+

Ko je dala življenje svoji hčerkici, je umrla gospa

Štefka Vauhnik

soproga odvetnika v Mariboru

dne 12. februarja 1935 v 30. letu svoje starosti Pogreb bo v četrtek ob 11 iz mrtvašnice na starem pokopališču do Tomšičevega drevoreda, odkoder jo prepeljemo v rodbinsko grobnico v Sv. Jakobu v Slov. goricah Za one, ki jo bodo hoteli spremiti do tja, bo na razpolago avtobus

V Mariboru, dne 12. februarja 1935

Tihoga sožalja prosijo
odvetnik dr. Miloš Vauhnik, soprog s hčerkico in z rodbino Miheličevc

Björnstjerne Björnson:

Deklica s Prisoj

>Tega si sam kriv. <
>Ze mogoče.<
>Ne govori vendar tako, Thorbjörn; saj sam veš, kaj ti lahko očita.<
>Kaj pa?<
>Ali naj ti povem?<
>Ingrida, končno je vse eno: ti veš, kar jaz vem.<
>No, naj pa bo! Preveč delaš po svoji glavi. Sam veš, da on tega ne prenaša.<
>Ne, rad bi me držal za roko.<
>Seveda, posebno, ko se pretepaš...<
>Ali naj ljudje počno in govore, kar se jim zljubi?<
>Ne, pač pa bi se jih ti mogel nekoliko izogibati; ako je oče ravnal, in vidiš, kako ga spoštujejo.<
>Najbrže pa njega niso toliko mučili ko mene.<
>Ingrida je nekoliko pomolčala, potem se je ozrla na okoli ter nadaljevala:
>Brez prida je o tem več govoriti; sicer pa, če boš videl, da bi kje trčil s svojimi sovražniki, ne hodi tja!<
>Tega pa ne! Prav tja hočem! Nisem zastoj Thorbjörn Granliden z Jelovja.<
>Omajil je vejico in jo prekal na dvoje. Ingrida ga opazovala ter ga nekoliko obotavljaje se prашala:
>Ali pojdeš v nedeljo na Nordhaug?<
>Pojdem.<
>Obmolknila sta. Potem pa je ona spregovorila, ne da bi ga pogledala:
>Ali veš, da je prišel na sestrično svatbo domov Knud Nordhaug?<
>Vem.<
>Sedaj ga je trdo pogledala:

>Thorbjörn! Thorbjörn!<
>Ali naj mu sedaj bolj ko kedaj prej dovolim, da bi se smel vrvati med mene in med druge?<
>Nikamor se ne vriva; prav nič več, kolikor drugi hočejo.<
>Kdo pa ve, kaj drugi hočejo!<
>To pač ti najbolje veš.<
>Saj mi ona nič ne reče.<
>Oh, kako neki moreš tako govoriti!< je rekla Ingrida, ga nejevoljno pogledala, vstala in se ozrla. Razrezane kosce mladike je vrgel stran, vtaknil nožiček za pas ter se znova okrenil k njej:
>Poslušaj me! Včasih sem že vsega tega sit! Ljudje njo pač ravno tako obrekujejo kakor mene, čeprav ni nič očitnega. Sicer pa ne hodim na Prisoje, ker me starši ne marajo, kakor pravi ona. Ne smem hoditi v vas, kakor hodijo drugi fantje k svojim dekletom, ker je iz tako pobožne družine — sedaj pa veš!<
>Thorbjörn!< je nekoliko vznemirjena zaklicala Ingrida. Nato pa je on nadaljeval:
>Oče noče zame spregovoriti nobene besedice! „Če jo boš zaslužil, jo boš dobil,“ pravi. Prazne marnje! Same marnje na eni strani. Na drugi strani pa nobenega povračila — saj sploh ne vem, če ona ve —<
>Ingrida mu je naglo položila roko na usta ter se skrbeče ozrla. Tedaj se je razgrnilo grmovje in pred njo je stopila visoka vitka deklica, vsa zardela. Bila je Seneva.
>Dober večer!< je rekla.
>Ingrida je pogledala Thorbjörna, kakor bi mu hotela reči:
>Sedaj pa sam vidiš!<
>Thorbjörn pa je pogledal Ingrido, kakor bi hotel reči:
>Zakaj si mi to storila?<

Nista pogledala Seneve.
>Ali smem nekoliko prisesti? Ves dan sem toliko tekala...<
>In je sedla. Thorbjörn se je okrenil, kakor da bi hotel pogledati, ali je suho tam, kamor se je usedla. Ingrida je pogledala tja doli proti Jelovju in naenkrat zaklicala:
>Ojej! Ojej! Fagerlin se je odvezal in šel v mlado deteljo — ti grda žival! In Keleros tudi! To je pa res že od sile! Zadnji čas je že, da priženemo v planino.<
>In stekla je po hribu navzdol, ne da bi se bila poslovila.
>Seneva je takoj vstala.
>Ali odhajaš?< je prašal Thorbjörn.
>Odhajam, <je odvrnila, pa vendar obstala.
>Ostani še malce, <je znil, ne da bi jo pogledal.
>Drugič, <je tiho odgovorila.
>To bi utegnulo dolgo trajati.<
>Ona se je ozrla vanj; tudi on jo je sedaj pogledal. Vendar sta šele čez delj časa spregovorila.
>Sedi nekoliko, <jo je nekam v zadregi ogovoril.
>Ne bom, <je rekla in obstala.
>Ze se mu je oglašala trma, tedaj pa je ona storila nekaj, česar ni pričakoval.
>Pristopila je bliže, mu pogledala naravnost v oči in smehljaje se, rekla:
>Ali si hud name?<
>Ko jo je bistreje pogledal, je opazil, da joka:
>Ne, ne, nisem!< je zagotavljal ves žareč v obrazu. Ponudil ji je roko. Ker pa je imela solzne oči, tega ni zapazila, zato je roko umaknil. Končno je dejal:
>Torej si vse slišala?<
>Sem, <je odgovorila, se ozrla vanj in se mu nasmehnila. Ampak njene oči so bile še bolj solzne ko prej.

>Gospod vašo sobo najamem le, če v hiši res ni nobenega glasovirja.<
>Kar brez skrbi bodite! Glasovirja ne boste slišali, ker imamo nov zvočnik, kateri ga bo kar preglasil.<
>Iz zobozdravnikovega ateljeja zaslišijo ljudje v čakalnici strašne kliče: „Au, au!“
>Zobozdravnik odpre vrata, pomoli glavo skozi in pravi: „Nič se ne bojte, gospoda! Gospod sem pripovedoval tako šalo da je tako kričal.“
>Ojej, gospa Nefa, danes pa strašno slabo izgledate! Kar v grob bi vas lahko položili.<
>O, prosim, gospa Zefa, ko bi ležala že teden dni v grobu, bi tako izgledala, kakor vi danes.<
>Ali dobro spite?<
>Izvrstno!<
>Kako dolgo?<
>Do dveh.<
>Zakaj se do dveh?<
>Tedaj je uradnih ur konec.<
>Glej Janez, tale pes je čiste pasme, pravi angleški pes!<
>Saj me ne boš potegnila, mamil! Saj laja kakor vsak naš pes in nič po angleško.<